

UNIE VAN
BAPTISTENGEMEENTEN
IN NEDERLAND

JAARVERSLAG 2017

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer jaarverslag	4
Bijlage op de website.....	4
1. Van de Algemeen Secretaris.....	5
2. Van de Unieraad	8
Gemeente in beeld: Hoogeveen Beth-El	11
Kroniek 2017	13
Gemeente in beeld: Amersfoort.....	15
3. Missionaire Gemeente Ontwikkeling	17
Inleiding	17
2017 in cijfers.....	17
Doelen	18
Uitgelicht	21
Team missionaire gemeente ontwikkeling	24
Gemeente in beeld: Maassluis.....	25
4. Theologische Vorming	27
Verbreding en vernieuwing	27
2017 in cijfers.....	27
Uitgelicht	31
Curriculumontwikkeling.....	34
OnderzoeksKring Baptist Identity (OKBI)	34
Samenwerking MGO	35
Team Theologische Vorming	36
Bijlagen op de website	36
Gemeente in beeld: Utrecht De Rank	37
5. Ondersteunend bureau	40
Inleiding	40
2017 in cijfers.....	41
Doelen	41
Uitgelicht	42
Medewerkers ondersteunend bureau	44
Bijlage op de website.....	44

Jaarverslag Beweging naar Buiten	45
Gemeente in beeld: Braziliaanse Baptistengemeente Amsterdam West.....	48
6. Diverse organen en commissies.....	49
Arbitragecommissie.....	49
College van Beroepbaarstellingen (CVB).....	50
Unie Bouwstichting (UBS).....	53
Vereniging van Baptisten Voorgangers (VBV).....	53
CIO-M en de Geestelijke Verzorgers bij de Krijgsmacht	55
CIO-O	58
7. Financiën	59
Balans.....	59
Staat van baten en lasten.....	60
Toelichting Financiën 2017	62
Bijlage op de website.....	63

LEESWIJZER JAARVERSLAG

In dit jaarverslag van de Unie van Baptistengemeenten over 2017 vindt u verslagen van de werkorganisatie, de Unieraad, de verschillende commissies en van een aantal gemeenten.

We hopen daarmee een goede indruk te geven van het voorbije jaar en u te inspireren met de verhalen van wat er is gebeurd en bereikt. Dat doen we enerzijds door aan de hand van de gestelde jaardoelen te evalueren wat er wel en (nog) niet is gelukt, en anderzijds door via het uitlichten van de hoogtepunten en bijzondere momenten een beeld te schetsen van 2017.

INDELING

Na een terugblik van Algemeen Secretaris en Unieraad volgen drie omvangrijkere hoofdstukken: dat zijn de hoofdstukken 3, 4 en 5, waarin we verslag doen van de activiteiten van de werkorganisatie (team Missionaire Gemeente Ontwikkeling, team Theologische Vorming en het Ondersteunend Bureau). Deze hoofdstukken worden afgewisseld met inspirerende verhalen uit vijf baptistengemeenten; deze keer zijn dat Hoogeveen Beth-El, Amersfoort, Maassluis, Utrecht De Rank en de Braziliaanse Baptistengemeente Amsterdam West. Hoofdstuk 6 bevat de verslagen van commissies en we sluiten af met een hoofdstuk over de financiën.

BIJLAGEN OP DE WEBSITE

De laatste jaren laten we een aantal feitelijke overzichten weg uit het jaarverslag en plaatsen die op de website, met het oog op de leesbaarheid van dit document. Aan het eind van de hoofdstukken vindt u steeds een overzicht met een link ernaartoe. U kunt ook alle bijlagen vinden [via deze link](#).

Gerdien Karssen,
communicatiemedewerker

BIJLAGE OP DE WEBSITE

- Bijlage 1: [Samenvatting van het jaarverslag: '2017 in vogelvlucht'](#)

1. VAN DE ALGEMEEN SECRETARIS

Onlangs ging de mannelijke helft van ons gezin naar de Olympische kwalificatiewedstrijden in Thialf in Heerenveen. Als opwarmertje kwam Kleintje Pils precies voor ons vak de boel opvrolijken met aanstekelijk meezingliedjes. Gaandeweg werd ik min of meer opgenomen in de stoet supporters van het schaatsen. Naast mij hoorde ik mensen tegen elkaar mopperen: 'Wat een herrie' en 'Die rare Friezen ook'. Alhoewel ik gedeeltelijk wel mee kon gaan in hun opmerkingen, werd ik toch, mede door mijn zonen, mee opgenomen in de supportersschare; het leek bijna een soort initiatieritueel, waarin een nuchtere Gelderse Twent tot schaatssupporter werd getransformeerd. En dat door Kleintje Pils, met mijn blauwe knoop-achtergrond!

JAAR VAN OVERGANG

Voor u ligt het jaarverslag van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland over 2017. Dit jaarverslag laat een selectie zien van de activiteiten die vanuit de werkorganisatie met en ten behoeve van de aangesloten gemeenten zijn ondernomen. Als ik terugkijk op het werk binnen de werkorganisatie van de Unie en de samenwerking tussen de gemeenten in 2017, dan vind ik 'overgang' wel een kernwoord: de verhuizing van het kantoor van de Unie van een tijdelijke locatie naar de Herdenkingskerk, de subsidie voor het Seminarium via een nieuwe overeenkomst met de VU, de start met gezamenlijk regionaal werken tussen Unie en ABC ...

Het mooie van zo'n ervaring in Thialf is dat je je toch één gaat voelen met de andere supporters in het ondersteunen van de schaatsers. Deze behoefte om deel uit te maken van een gemeenschap hebben mensen anno 2018 nog steeds. De initiatierituelen in de sport en verenigingen zijn er voorbeelden van. De gemeente van Jezus Christus heeft dan ook iets kostbaars ontvangen in de gemeenschap met de Vader door zijn Zoon Jezus en in de gemeenschap met elkaar. En de gemeenschap kan groeien. Ik denk aan twee relatief kleine gemeenten, die in Heemskerk en Krommenie, die elkaar proberen te versterken. Ik denk aan gemeenten in Rijnmond, die samen zoeken hoe ze van betekenis kunnen zijn in die omgeving.

Met de uitwerking van het driejarenthema 'Samen leven in Gods wereld' leveren we een bijdrage aan het samen onderweg zijn als broeders en zusters in deze wereld. Dit sluit aan bij de visie in het beleidsplan 2016-2020: 'We verlangen een Unie van Baptistengemeenten te zijn waarin unieke geloofsgemeenschappen met elkaar verbonden zijn door het volgen van Jezus Christus en het goede nieuws van Jezus' leven in hun gemeenschappen en handen en voeten geven in hun lokale omgeving.'

JAARTHEMA 'WERKEN'

Diverse mensen introduceerden tijdens de Algemene Vergadering van 20 mei in Kampen het tweede jaarthema 'Werken' (na 'Genieten', in de cyclus van 'Samen leven in Gods wereld'). We besteedden aandacht aan de bijzondere taak van hen die uitgezonden zijn via de dienst geestelijke verzorging van het ministerie van Defensie. Helemaal bijzonder was dat wij aansluitend aan deze introductie een kijkje achter de schermen konden nemen bij de geestelijk verzorger in Mali. Klaas Henk Ubels, hoofdkrijgsmachtpredikant, nam een aantal vertegenwoordigers van kerken mee om nader kennis te maken met het werk van geestelijk verzorgers binnen de krijgsmacht. Ik zal niet uitweiden over de initiatierituelen bij binnenkomst in de *compound* van Nederlandse militairen in Mali, maar wat opviel was de enorme saamhorigheid onder de militairen en de positieve bijdrage van 'de dorpsdominee' aan die gemeenschap.

Bij 'overgang' denk ik ook aan de definitieve huisvesting van het Unie-bureau in de Herdenkingskerk in Amsterdam. De naam Herdenkingskerk komt van 'Memorial church of John Smith'. Na de viering van het 350-jarige jubileum van het baptisme in 1959 in de RAI in Amsterdam werden er gelden geworven voor de oprichting van deze kerk. Ds. M. Boeschoten ging de boer op in Amerika en nam daarbij de wetenschap mee dat het baptisme in 1609 in Amsterdam was begonnen onder leiding van John Smith. En zo kon de Herdenkingskerk begin jaren zestig worden gebouwd. In dat licht gezien is de overgang naar het gebruik van het huidige pand door de internationale baptistengemeenschap best een bijzondere!

SEMINARIUM

Bij overgang denk ik ook aan het Seminarium en het gezamenlijk werken in de regio's tussen Unie en ABC. De subsidie voor het Seminarium komt sinds 2017 niet meer rechtstreeks van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, maar is samen met de overheidsbijdragen voor andere seminaria naar de Vrije Universiteit gegaan. De VU moet de gelden onder de seminaria verdelen en daartoe is in 2017 een raamwerk voor nieuwe overeenkomsten opgesteld. Zowaar een overgang, waarvan allen hopen dat het de verbinding tussen de seminaria – en daarmee gepaard gaande de kwaliteit van de faculteit – zal verhogen. Er wordt vanaf 2017 extra ingezet op de regionale verbinding tussen gemeenten van de Unie en de ABC. De eerste vruchten zien we onder andere in gezamenlijke intervisie van voorgangers. We zijn benieuwd wat de gezamenlijke Regiodagen in 2018 op gang brengen aan interactie tussen gemeenten.

Er is reden tot dankbaarheid als we terugkijken op 2017. Er zijn mensen tot geloof gekomen, die het initiatieritueel van de doop hebben ondergaan. Dat is daadwerkelijk een overgang naar nieuw leven. Dat gaf veel vreugde in de gemeenten. Er zijn ook gemeenten die worstelen met de overgang van oude naar nieuwe tijden en met wat dat van hen vraagt. Soms is er zelfs strijd in gemeenten, omdat men elkaar in die overgang een beetje kwijt dreigt te raken. We mogen Hem zoeken die de Heer is van de gemeenten en op Hem vertrouwen.

'Moge de Heer u zegenen, Hij die de hemel en de aarde gemaakt heeft. De hemel is de hemel van de Heer, de aarde heeft Hij aan de mensen gegeven' (Psalm 115: 15-16).

Ik maak van de gelegenheid gebruik om alle collega's binnen de Unie te bedanken voor hun collegialiteit en inzet. Het blijft een vreugde om met iedereen samen te werken in Zijn Koninkrijk. Nogmaals: dank!

Albrecht Boerrigter,
Algemeen Secretaris

2. VAN DE UNIERAAD

'Samen leven in Gods wereld' is het thema van het beleidsplan 2016-2020. Een mooi thema dat vraagt om een inspirerende verbinding tussen gemeenten. Als Unieraad zijn we dankbaar daaraan te mogen werken en gemeenten te ondersteunen die in hun lokale omgeving laten zien wat het volgen van Christus betekent. In verbondenheid met landelijke en internationale organisaties kan de Unie helpen dat ook elders te verkondigen en soms concrete hulp te bieden in noodsituaties.

Hoogtepunt in 2017 was de voltooiing van de renovatie van de Herdenkingskerk in Amsterdam tot 'Baptist House'. Dit nieuwe onderkomen is prachtig geworden en biedt nu een fijne werkplek aan het Uniebureau, het Seminarium, de EBF (European Baptist Federation) en het IBTSC (International Baptist Theological Study Centre). De bibliotheek van laatstgenoemde organisatie is ondergebracht op de verdieping die is aangebracht boven de kerkzaal – een indrukwekkende collectie theologische boeken waaruit naar hartenlust gestudeerd kan worden.

Op de dag van de officiële opening van het Baptist House op 1 september vond hier een historische gebeurtenis plaats. De deeltijdse leerstoel aan de Vrije Universiteit in Amsterdam werd verbreed tot een voltijdse leerstoel, de McClendon Chair for Baptist and Evangelical Theologies. Vertegenwoordigers van zeven organisaties ondertekenden daartoe een samenwerkingsovereenkomst.

UNIE EN ABC

In 2017 besteedde de Unieraad opnieuw veel tijd en aandacht aan het proces van samensmelting tussen de Unie en de Alliantie van Baptisten- en CAMA-gemeenten (ABC). In maart en september vonden er ontmoetingen plaats tussen de besturen van beide geloofsgemeenschappen. We bespraken er inhoudelijke voorstellen, zoals die over regionaal werken en theologische vorming, en leerden elkaar als bestuursleden ook beter kennen en droomden samen over de toekomst. Deze ontmoetingen leidden tot het besluit om in 2018 als besturen gedeeltelijk samen te gaan vergaderen.

In het kader van het uiteindelijk samengaan van beide geloofsgemeenschappen – als stip aan de horizon – is in 2017 een start gemaakt met het gezamenlijk werken in regio's. In West- en Zuid-Nederland is er een *pilot* gestart onder leiding van Ingeborg Janssen en Gerard van der Schee. Daarnaast is er extra geïnvesteerd vanuit het Strubbenfonds, door Michiel de Nooijer voor één dag per week vrij te stellen voor regionaal werken in Noord-Nederland. Ook hij zoekt de verbinding met de regiocoördinator van ABC. Het onderzoek naar theologische vorming werd afgerond met een positief advies van het ABC-bestuur betreffende het Seminarium. In de Algemene Ledenvergadering van ABC vond in november een eerste gesprek over theologisch onderwijs plaats; in april 2018 hoopt ABC hier een besluit over te nemen.

Het contact tussen Unie- en ABC-gemeenten kreeg ook opnieuw vorm tijdens de deels gezamenlijke AV in november. Aan de Postjesweg in Amsterdam, op een steenworp afstand van het Baptist House, vierden we samen het Avondmaal. Hoewel de kerkzaal zich niet leende voor bijeenkomsten in kleinere groepen, ontstonden er toch mooie gesprekken toen we de kerkbanken per provincie mochten vullen. In de lunchpauze wandelden we naar het Baptist House waar de verschillende ruimtes bezichtigd konden worden.

VERBINDING MET GEMEENTEN

De verbinding met gemeenten vinden we als Unieraad belangrijk. Alhoewel de uitvoering van de contacten met de gemeenten bij de medewerkers van het Uniebureau ligt, schuiven enkele Unieraadsleden soms aan bij intredes of gemeentebezoeken. We horen er van mooie zegeningen, maar ook van zorgen binnen gemeenten. Ook worden bezoeken gebracht aan nieuwe gemeenten. Zo heeft baptistengemeente Klink in Veenendaal zich in 2017 aangesloten bij de Unie. Een gemeentestichtend initiatief met een andere opzet van diensten en een andere vorm van lidmaatschap.

Tijdens de AV in mei 2017 te Kampen was er bijzondere aandacht voor de predikanten die zijn uitgezonden via Defensie en Justitie. Ook konden de aanwezigen het jaarthema 'Werken' in verschillende workshops 'uitwerken'.

De AV-werkgroep heeft verder gewerkt aan onderzoek onder de AV-deelnemers. Na de voorjaars-AV is er opnieuw geënquêteerd. De wensen van oudere en jongere deelnemers verschillen. De werkgroep stelde in de najaars-AV een denkrichting voor, met daarin meer ruimte voor inspiratie en minder vergadertijd en tevens een verschuiving naar de regio's. De werkgroep zegde toe de opmerkingen van de AV mee te nemen en in 2018 met haar definitieve rapportage te komen.

De Stichting De Strubben is in 2017 opgeheven. Tevens werkt de Unieraad mee aan het opheffen van de Unie Bouw Stichting (UBS). Het bestuur van de UBS neemt de liquidatie ter hand en zal in 2019 de opheffing afronden.

VOORGANGER ALS WERKNEMER

Een belangrijke ontwikkeling betreft de rechtspositie van de voorgangers. Na diverse gesprekken en rapportages stemde de AV in 2017 in met een wijziging van de rechtspositie van de voorganger, namelijk naar die van werknemer. De Unieraad heeft in dit traject ondersteuning geboden en zal ook het komende jaar gemeenten ondersteunen bij de implementatie van deze wijziging, die we zien als een stap die past in deze tijd.

Het jaar 2017 bracht veel onzekerheid in de wereld: verkiezingen in diverse Europese landen, een nieuwe president in Amerika, spanningen tussen grootmachten, toenemende zorgen over het klimaat. Des te meer is de Unieraad dankbaar voor een gezegend jaar in Unie en gemeenten. We ervaren een groot contrast met de wereld om ons heen, waar onrecht en afgunst de boventoon lijken te voeren. Ons gebed en onze bezorgdheid zijn voor velen die

daar wereldwijd mee geconfronteerd worden en voor allen die proberen te helpen. In onze nabije omgeving denken we aan mensen die de greep op hun leven dreigen te verliezen door ziekte, ouderdom of het onvermogen om mee te komen in deze turbulente maatschappij. We hopen dat onze gemeenten voor hen een lichtpunt mogen zijn, waar zij ervaren wat de liefde van God betekent. Mogen onze gemeenten voor allen bakens van hoop en vertrouwen zijn, waar mensen in een onzekere wereld hun toevlucht zoeken om er de Heer van hun leven te ontmoeten en te eren.

SAMENSTELLING UNIERAAD

In mei trad Bert Middelkamp af als lid van de Unieraad. Hij had zeven jaar zitting in de raad, nadat zijn termijn in 2016 met een jaar was verlengd wegens vacatures in de raad. In juni werd Harm Jut gekozen als nieuw lid van de Unieraad. Voorzitter Joeke van der Mei en leden Martin Baas en Anne Mulder begonnen aan hun tweede termijn in de Unieraad. Samen met Wietse van der Hoek en Geertje Plug telt de Unieraad momenteel zes leden.

Martin Baas

Wietse
van der Hoek

Harm Jut

Joeke
van der Mei

Anne Mulder

Geertje Plug

Namens de Unieraad,
Geertje Plug

GEMEENTE IN BEELD: HOOGVEEEN

BETH-EL

SAMENVATTING VAN HET GEMEENTELIJK JAAR

Elke zondagmorgen is het er weer: de verwondering dat we als gemeente bij elkaar mogen komen, bij elkaar horen, aan elkaar gegeven zijn. Een bonte verscheidenheid aan mensen: ouderen, jongeren, 50'ers, pubers, kinderen, alleengaanden, echtparen, jonge gezinnen, nieuwkomers en oudgedienden. Broeders en zusters. Samen het lichaam van Christus.

Voor Beth-El Hoogeveen is 2017 een wel heel bijzonder jaar geweest. Na een jaar vacant te zijn geweest, hebben we in september onze nieuwe voorganger mogen verwelkomen. Onze beroepingscommissie heeft na een intensieve maar gezegende periode unaniem ds. Wietse van der Hoek aan de gemeente voorgedragen.

Een voorganger die we toen nog niet kenden. Nu, een half jaar na zijn 'indiensttreding', kennen we hem wel. Wat zijn we dankbaar dat de Heer ons aan elkaar verbonden heeft.

Wij zien uit naar wat onze Heer en Heiland de komende jaren dat we aan elkaar verbonden zijn voor ons in petto heeft.

UITGELICHT: INTREDE NIEUWE VOORGANGER

De feestelijke kennismakingsavond met en de intrededienst van onze nieuwe voorganger hebben ons als gemeente goed gedaan. We hebben kunnen genieten van elkaar door de ludieke manier waarop allerlei geledingen van de gemeente zich aan het voorgangersgezin hebben voorgesteld. Wat is het goed om met elkaar te lachen en plezier te hebben. Maar ook de ontspannen manier waarop we met elkaar de 'officiële' intrededienst mochten vieren maakt ons bijzonder dankbaar.

EVARING VAN EEN GEMEENTELID

“Ik zal er zijn, Opwekking 770. In de zomer van 2017 hebben de woorden van dit lied voor mij een bijzondere betekenis gekregen. Ik lag met een gecompliceerde open onderbeenfractuur in het ziekenhuis ten gevolge van een motorongeval. Doordat er een MRSA-bacterie bij kwam, heb ik in deze weken de keuze moeten maken om mijn onderbeen te laten amputeren. In deze worsteling, ook met God, heb ik zijn aanwezig van dichtbij ervaren. Vanuit mijn ziekenhuiskamer zag ik tot twee keer toe een prachtige dubbele regenboog.

‘Een boog in de wolken als teken van trouw, staat boven mijn leven, zegt: Ik ben bij jou!’”

Harry Scholing

MIJN GEMEENTE IS ...

“Beth-El is een bijbelgetrouwe gemeente waarin Jezus centraal staat. Een ondernemende gemeente met veel (jonge) gezinnen. Hier voel ik me thuis!” – Ruben Koopman, 38 jaar

“Onze gemeente is voor mij een groep zeer diverse mensen, verbonden door de Geest van God. We weten ons een nieuwe schepping, ondanks dat we het lastig vinden altijd te leven zoals God dat het liefst ziet. Hierin vinden we elkaar, in de kringen, diensten en andere samenkomsten.” – Harold Prost, 44 jaar

KRONIEK 2017

JANUARI

- 26 Bijeenkomst voor voorgangers, penningmeesters en secretarissen in Veenendaal.
- 27 Bijeenkomst voor voorgangers, penningmeesters en secretarissen in Hoogeveen.

FEBRUARI

- 2 Start training voor voorgangers Unie en ABC 'De kracht van kwetsbaar leiderschap'.
- 5 Intrededienst Hin Talane en her-inzegening Paul Prijt in Baptistengemeente Sittard/Heerlen.
- 12 Intrededienst Erik van Duyl in Baptisten Gemeente Apeldoorn.
- 15 Het College van Beroepbaarstellingen verleent een voorlopige beroepbaarstelling voor alle gemeenten aan Gerard Grit en Joke Verboom.

MAART

- 12 Intrededienst Erik van Duyl in Baptistengemeente De Regenboog in Emmeloord.
- 14 Gewestelijke Vrouwenconferentie in Noordbergum: Laat je licht schijnen.
- 17 Start noodhulpactie voor Zuid-Soedan in verband met droogte.
- 19 Seminariumzondag voor de baptistengemeenten.
- 20 Viering 75-jarig bestaan Baptistengemeente Heerenveen.
- 20-22 Voorgangersconferentie Unie-ABC in Zeegse.

APRIL

- 2 Bevestigingsdienst Jan van Pijkeren en Bert van Drogen als voorgangers in Baptistengemeente Steenwijk.
- 15 Het College van Beroepbaarstellingen verleent een voorlopige beroepbaarstelling voor alle gemeenten aan Arie Verduijn.

MEI

- 9 Afscheid Bert Middelkamp als lid van de Unieraad.
- 20 Algemene Vergadering bij Baptistengemeente Kampen, met de presentatie van het nieuwe jaarthema 'Werken'.
- 21 Baptistengemeente Appingedam viert 25-jarig bestaan met dankdienst.
- 21 Intrededienst Arie Verduijn in Baptistengemeente Veenendaal.
- 25 Het College van Beroepbaarstellingen verleent een voorlopige beroepbaarstelling voor alle gemeenten aan Arjen Stellingwerf.

JUNI

- 2 Harm Jut verkozen als lid van de Unieraad.
- 18 Afscheidsdienst Gert Elzen in Baptistengemeente Steenwijk.
- 25 Afscheidsdienst Klaas Stap wegens emeritaat, Baptistengemeente De Wegwijzer in Emmen.
- 25 Baptistengemeente Den Haag viert 125-jarig bestaan met jubileumdienst.

JULI

4 Verhuizing Unie-kantoor naar nieuwe Baptist House.

AUGUSTUS

16 Start noodhulpactie voor Sierra Leone in verband met modderstromen Freetown.

19-26 Baptisten Seniorenweek in Friedeshiem, Steenwijk.

SEPTEMBER

1 Officiële opening Baptist House.

1 Overeenkomst getekend in verband met de verlenging en verbreding van de leerstoel tot McClendon Chair.

3 Intrededienst Wietse van der Hoek in Baptistengemeente Hoogeveen Bethel.

3 Intrededienst Tjerk Bosscher in Baptistengemeente Noordbergum.

10 Intrededienst B. Kooistra in Baptistengemeente Hengelo.

27 Studiemiddag 'Amsterdam 1867' in Amsterdam.

29 Missie.Nu met diplomering studenten Baptisten Seminarium.

OKTOBER

1 Intrede Wim Munters in Baptistengemeente Emmen De Wegwijzer.

14 Het College van Beroepbaarstellingen verleent een voorlopige beroepbaarstelling voor alle gemeenten aan Arjen Kwantes en Maurits Luth.

15 Micha zondag.

31 Conferentie Baptisten Seminarium & Stichting Proclaim: Radicaal geloof leren leven.

NOVEMBER

2 Baptisten Emeritidag in de Goede Herderkerk te Ede.

6 Baptisten Wereld Vrouwengebedsdag.

12 Seminariumzondag voor de baptistengemeenten.

15 Algemene Vergadering te Amsterdam en open huis Baptist House.

DECEMBER

10 Viering 80-jarig jubileum Baptistengemeente Kollumerzwaag.

GEMEENTE IN BEELD: AMERSFOORT

SAMENVATTING VAN HET GEMEENTELIJK JAAR

Voor ons als gemeente stond het afgelopen jaar vooral in het teken van de praktische randzaken, voornamelijk rond de huisvesting. Als relatief jonge en groeiende gemeente is die een grote uitdaging.

We hadden één uitdaging op korte termijn, omdat de school waarin we samenkwamen ging verbouwen en we vier maanden elders onderdak moesten zoeken. Deze uitdaging is opgelost door een tijdelijke verhuizing naar een samenkomstruimte in Nijkerk. De uitdaging op langere termijn lag ingewikkelder. Om elke mogelijke beslissing rond huisvesting goed te kunnen nemen als gemeente, hebben we drie huisvestingsscenario's onderzocht: dubbele diensten, een noord-/zuiddienst op hetzelfde tijdstip en een middagdienst in een ander gebouw. Uiteindelijk hebben we gekozen voor dubbele diensten, waar we in januari 2018 mee zijn gestart.

UITGELICHT: TOP2017-DIENST

Ondanks de praktische uitdagingen ging God door met het werk in zijn gemeente. Het meest zichtbaar werd dit in onze BGA-top2017-dienst op 31 december.

Op een 'top 2000'-achtige manier zijn we tot een top 10 van favoriete geestelijke liederen van de BGA gekomen die we gezongen hebben tijdens de kerkdienst op Oudejaarsdag. Tussen de liederen door was er ruimte voor mensen om te delen waarom een lied hen zo aansprak en wat hun dit over God leerde. De vele afzonderlijke verhalen lieten zien dat God aan het werk is in levens van mensen en daarmee ook in het leven van de BGA.

	TITEL	STEMMEN
1	Ik zal er zijn	12
2	Build your kingdom here	7
	Bouw uw koninkrijk	4
2	10.000 redenen	7
	10.000 reasons	4
4	Stil, mijn ziel wees stil	10
4	Lopen op het water	2
	Oceans	8
4	Houd vol	10
7	Wie is als Hij?	8
7	Good good Father	8
7	Zegekroon	8

EVARING VAN EEN GEMEENTELID

"Toen ik negen jaar geleden naar Amersfoort verhuisde, heb ik Oeds Blok – destijds voorganger van de BGA – gebeld voor hulp. Ik ben namelijk gehandicapt en kreeg een fokuswoning (aangepaste woning) in Amersfoort, waar ik geen netwerk had

om mij te helpen. Via Oeds heb ik hulp gekregen van Stichting Present, waarvan mensen kwamen verven en schoonmaken. Toen ik een aantal maanden in Amersfoort woonde en in de gemeente kwam, hebben enkele gemeenteleden mij aangeboden om tweemaal in de week voor mij te koken. En dat wordt tot op de dag van vandaag (ruim negen jaar later!) nog steeds gedaan. Ook helpen ze mij met de tuin. Ik ben er erg dankbaar voor en heel blij met zo veel hulp van al die gemeenteleden!”

Jitske Rinzema

MIJN GEMEENTE IS ...

“Onze gemeente is een bewogen gemeente voor elkaar en naar buiten toe, waarin God centraal staat en de verschillende generaties hun plek mogen vinden.” - Emma Douma, 17 jaar

“Mijn gemeente is betrokken naar elkaar en naar de omgeving waarin we zijn geplaatst. We houden het oog gericht op Jezus als onze redder en leidsman.” - Johan Malgo, 50 jaar

“Deze gemeente is: mijn thuis, mijn basis van onderlinge gemeenschap, mijn familie, mijn broers en zussen.” - Elly van der Veen -Koerts bijna 73 jaar

3. MISSIONAIRE GEMEENTE ONTWIKKELING

INLEIDING

VERBINDING MET GEMEENTEN EN VOORUITKIJKEN NAAR DE TOEKOMST

Terugkijkend op 2017 valt ons als MGO-team een paar dingen op: we hebben gezocht naar meer verbinding met gemeenten en dat heeft ook daadwerkelijk resultaat opgeleverd. We hebben bijna anderhalf keer zo veel gemeenten begeleid als we van plan waren. Gemeenten weten ons team dus te vinden met hun vragen. We zien verbinding en samenwerking tussen Unie- en ABC-gemeenten ontstaan en hebben genoten en geleerd van die gezamenlijke ontmoetingen. We zien hierin dat God aan het werk is, dat Hij verbinding geeft. Onze rol is daarbij om te zoeken, te luisteren, te duiden, te verbinden, te begeleiden en soms te initiëren. Kijkend naar de toekomst hebben we ons dit jaar gericht op de verbinding tussen Unie- en ABC-gemeenten in het westen van het land. Ook in andere regio's zien we die verbinding ontstaan. Verder zijn we aan het nadenken over hoe vragen uit de gemeentepraktijk verbonden kunnen worden met de leerstoel McClendon Chair for Baptist and Evangelical Theologies, zodat die ten dienste kan staan van gemeenten. U leest er meer over in dit jaarverslag.

2017 IN CIJFERS

- Met 76 van de 78 gemeenten is contact geweest, variërend van e-mailcontact tot begeleidingsproces.
- 187 boekjes 'Genieten' en 369 boekjes 'Werken' verkocht.
- 6 gemeenten hebben gebruikgemaakt van een interim-voorganger of een langdurig gemeentebouwtraject.
- Coaching van 8 pioniers. De bestaande mentorgroep gemeentestichting is gestopt. 3 personen gingen mee naar Incarnate Gathering Engeland met baptistenpioniers, onder wie een student en iemand vanuit ABC Gemeenten.
- Met de inspiratiereis Fresh Expressions naar Leicester en Sheffield (in samenwerking met de Protestantse Kerk in Nederland) gingen 17 deelnemers mee, van wie 8 uit de Unie en 1 vanuit ABC Gemeenten. Zie foto van de deelnemers hiernaast.
- Jeugdwerkers uit 2 gemeenten hebben het LEF-traject afgerond. Jeugdwerkers uit 2 gemeenten begonnen aan het LEF-traject.
- Er zijn 37 contacten rond jeugdwerk met gemeenten geweest.

- We zijn verbonden in onder andere de volgende netwerken: ABC Gemeenten, Protestantse Kerk Nederland, Missie Nederland, Kerklab, EBF, EBM en daarnaast in verschillende ad hoc-netwerken rond specifieke thema's als missionair gemeente-zijn.

DOELEN

DEZE DOELEN HEBBEN WE BEREIKT

In het jaarplan maken we gebruik van vier thema's: Verdiepen, Verruimen, Verfrissen en Verbinden. Hieronder leest u hoe we aan deze vier thema's vorm hebben gegeven in 2017.

VERDIEPEN

- Dit jaar zijn 57 gemeenten (doelstelling: veertig) vanuit verschillende expertises begeleid (klankbord, coaching, procesbegeleiding en training). Thema's onder andere: missionair gemeente-zijn, leiderschap, kringen, jongeren- en kinderwerk, Groentjes, vertrouwenspersonen en Veilige Gemeente, conflicten en tucht, financiën, en zending en diaconaat.
- Relevante onderzoeksvragen vanuit de gemeentepraktijk zijn verbonden met de leerstoel. Kijk voor meer informatie bij 'Uitgelicht'.
- Veilig Jeugdwerk is onderdeel gaan uitmaken van Veilige Gemeente. Hiervoor is een stappenplan ontwikkeld met een klachtenprocedure en zijn er externe vertrouwenspersonen aangesteld.
- Verschillende medewerkers geven als vakdocent onderwijs aan het Baptisten Seminarium: Oeds Blok, gemeentestichting; Ingeborg Janssen, gemeenteopbouw en Hans Riphagen, liturgiek. Zo versterken onderwijs en praktijk elkaar.
- Een module Leiderschap voor (interim-)voorgangers is ontwikkeld en gegeven. Hiermee is de totale leergang voor interim-voorgangers afgerond.
- Permanente Educatie is verder ontwikkeld samen met Theologische Vorming.

VERRUIIMEN

- In 2017 is Groentjes fase twee (generaties verbinden in de gemeente) vruchtbaar geweest voor diverse gemeenten, zowel lokaal, in de regio als op de AV. In 2018 wordt de opbrengst digitaal toegankelijk gemaakt op de website.
- Er is in 2017 contact gelegd met één nieuwe migrantengroep: de Kachin, een Birmese groep die maandelijks bijeenkomsten heeft in Amsterdam. Ze zullen gebruik gaan maken van het Baptist House voor hun samenkomsten. Het contact kwam tot stand via student Gun Awng uit Myanmar, die een aantal maanden in Nederland was via het project Breuken en Bruggen van de VU dat de Unie ondersteunt.
- Samenwerking en contact met lokale kerken van de pioniersplekken in Amersfoort, Arnhem, Brunssum, Den Haag en Rotterdam.

VERFRISSEN

- Artikel 'Idealen en realiteit: pioniers maken de balans op' in Baptisten.nu over zeven jaar ervaringen met pionieren namens de kerk. Met de werkgroep gemeentestichting (twee leden stopten, drie nieuwe leden) zoeken naar koers voor de komende jaren.
- Pioniersplekken in Amersfoort, Arnhem De Geitenkamp, Brunssum, Ede en Rotterdam Oude Noorden, en contact met kleinschalige 'zaadjes van het Koninkrijk' in onder andere Deventer, Dordrecht, Veendam en Zetten (buurt, straat, netwerk).
- De intervisiegroep van jeugdwerkers is gecontinueerd in 2017. Er was veel uitwisseling en één plenaire ontmoeting.

"De Baptistengemeente Veendam is in de afgelopen jaren op zoek geweest naar hoe zij missionair present kan zijn in haar omgeving. Initiatieven zijn gestart maar ook weer opgehouden. Wat bleek echter na een ontmoeting met Oeds Blok, afgelopen november? Er gebeurt best veel op missionair vlak! Aan de randen van het gemeentewerk ontstaan mooie initiatieven en relaties. We hebben er vaak geen oog voor, maar God laat kleine stekjes van zijn Koninkrijk opgroeien. Als Baptistengemeente Veendam willen we daar meer oog voor krijgen, ze voeden en ruimte geven. Pas dan kunnen de prille stekjes tot volledige groei komen!"

Michiel de Nooijer, voorganger Baptistengemeente Veendam

VERBINDEN

- Er zijn tien gemeentebezoeken geweest. In de gesprekken ligt de nadruk op het versterken van de relatie tussen Unie-organisatie en gemeente en het luisteren naar ervaringen van gemeenten. Vragen uit de gemeente komen hier ook aan de orde. Daarnaast houden we het reguliere contact met gemeenten bij in een gemeentedossier.
- De regio's hebben zich verder ontwikkeld. Sinds september 2017 is Michiel de Nooijer voor één dag per week regiocoördinator van het noorden, Jur Kruizinga en Anne de Vries doen dit voor een dagdeel per week. In West-Nederland is een *pilot* gestart in twee regio's samen met ABC. Meer informatie bij 'Uitgelicht'.
- Een van de middelen om discipelschap bij jongeren te stimuleren is deelname aan LEF van de Navigators. Vanuit het eerste traject dat onze jongerenwerker met andere jongerenwerkers uit diverse gemeenten heeft gevolgd zijn er inmiddels drie gemeenten aangehaakt. De anderen zijn indirect of via LEF zelf tot het idee gekomen. Ronald van den Oever heeft hen allemaal bezocht tijdens de trainingsweekenden en geeft input in de ontwikkeling van LEF.

Baptistengemeente Ede Op Doortocht met twee groepen in actie op de LEF-training.

- In 2018 is er actief deelgenomen aan het Innov8-netwerk door overlegvormen met diverse kerken en instanties. Ook is er een workshop intergeneratieve gemeente/kerk gegeven op de Innov8-conferentie.
- Afgelopen twee jaar zijn we actief betrokken geweest bij de organisatie van de jaarlijkse Jeugdwerkersconferentie van de EBF. We blijven betrokken in 2018, maar niet actief bij de organisatie.

DIT IS ANDERS GEGAAN

- Rondom het thema vluchtelingen wordt informatie op de website aangeboden en kan advies worden gegeven. Hoewel we rondom het thema vluchtelingen en asielzoekers enkele vragen kregen en konden doorverwijzen, is dit onderwerp op de website niet vernieuwd. De reden is dat het als thema in het algemeen minder aandacht kreeg. We vermoeden daarbij dat gemeenten rechtstreeks de weg naar organisaties als Gave en INLIA wisten te vinden. Daarnaast hebben drie mensen uit de Unie-gemeenschap – Fritz Kaiser, Thijs Tichelaar en Ingeborg Janssen – een training over depolarisatie bij Stay Human gevolgd rond het thema vluchtelingen.
- De Vriendenkerk Kruiskamp in Amersfoort is gestopt met haar activiteiten; het werd te veel voor een kleiner geworden team. Ditta Westerbeke is gestopt als pionier in Den Haag, Moerwijk-Noord. Met de betrokkenen is aandacht gegeven aan verwachtingen, teleurstelling en leerpunten. In Moerwijk-Noord wordt een nieuwe weg gezocht in samenwerking met een lokale kerk in de wijk.
- We hebben aangegeven dat we op aanvraag coaching en onderwijs rondom actuele thema's willen verzorgen, maar we hebben geen vragen op dit terrein ontvangen. Het is niet duidelijk of deze vragen er niet zijn of dat gemeenten hun vragen elders stellen.
- Het jaarthema heeft niet de aansluiting bij gemeenten zoals we gehoopt hadden. In het najaar hebben we daarom het proces van de afgelopen vijf jaar met jaarthema's geëvalueerd en als onderdeel hiervan een enquête gehouden onder de kopers van de jaarthemaboekjes. We zien dat minder gemeenten kiezen voor een volledig jaarthematraject in combinatie met diensten en kringen en andere verwerkingsvormen.

De thema's worden vooral gebruikt als kringmateriaal. Daarnaast kiezen steeds meer kringen hun eigen thema's en lijkt de deelname aan kringen terug te lopen.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

- Vanuit de ervaring met pioniersplekken: in de diverse regio's ruimte maken voor 'kleine vonkjes' ('zaadjes van het Koninkrijk') van pionieren vanuit bestaande gemeenten, met gemeenteleden die hier hart en gaven voor hebben (in hun straat, buurt, netwerk).
- Omdat kringen lijken terug te lopen en die als een belangrijke manier van gemeenschapsvorming in de gemeente gezien worden, willen we in gesprek gaan met gemeenten over het gronddoel van kringen: onderlinge verbinding en geloofsontwikkeling.

UITGELICHT

VERBINDING MET ABC GEMEENTEN

Op veel verschillende vlakken is er dit jaar samengewerkt met ABC: in de werkgroep gemeentestichting en in de werkgroep van het jaarthema nemen mensen uit ABC deel. Er is een gezamenlijk gemeentestichtingsproject in Turkije en ook bij LEF en de intervisiegroep van jongerenwerkers doen ABC'ers mee.

In West-Nederland is een *pilot* gestart rondom 'vruchtbare verbinding' tussen gemeenten van Unie en ABC. Er zijn gesprekken met gemeenten om elkaar beter te leren kennen. De gesprekken in februari leidden tot de enthousiaste opmerking: 'Waarom wachten met deze regio's tot september!' Er zijn ontmoetingen geweest tussen voorgangers en er is een start gemaakt met intervisie van voorgangers. Er worden vijf gemixte ABC-Unie-intervisiegroepen gevormd! Gerard van der Schee vanuit ABC en Ingeborg Janssen vanuit de Unie zijn hier regiocoördinator. Ook in Zuid-Nederland zijn goede contacten en in Groningen en Drenthe zijn er gezamenlijke Unie-ABC-voorgangersontmoetingen. We merken dat de tijd rijp is voor deze samenwerking, omdat soms samenwerking spontaan ontstaat en soms alleen een klein of extra zetje nodig heeft. Afgelopen jaar is er één ontmoeting geweest met alle regiocoördinatoren van Unie en ABC; komend jaar intensiveren we die samenwerking.

BUURTJESZONDAG HEEMSKERK EN KROMMENIE

De Baptistengemeente Krommenie en de gemeente Heemskerk liggen hemelsbreed niet eens zo ver van elkaar. Maar het gevoel is anders: de A9 loopt dwars door het gebied en de historie van beide gemeenten heeft geen raakvlakken.

Toch kent men uit vroegere ontmoetingen mensen bij name. In het verleden was er contact tussen de vrouwenkringen. De zondagsscholen delen al de verhalen en werkjes van 'Vertel het maar'. De ervaringen, en de behoefte om te komen tot een meer regionale samenwerking, leidden tot een vernieuwde ontmoeting onder leiding van Gerard van der Schee en Ingeborg

Janssen, regiocoördinatoren. Een ontmoeting met een maaltijd was een goede start om samen in gesprek te komen. Dit smaakte naar meer.

Op de zondag voor Kerst zijn Heemskerkers in auto's gestapt om de zondagmorgendienst in Krommenie mee te maken, de deur van de kerk in Heemskerk bleef dicht. Een gastspreker, een Zaans koor en erna koffie met traktatie gaven een blij gevoel, de kerk was een volle ruimte waar stoelen bijgezet moesten worden.

In beide gemeenten is de gemeentestructuur hetzelfde: beide gemeenten werken met coördinatoren en taakverantwoordelijken. In beide gemeenten stellen zich nu leden beschikbaar om samen te onderzoeken welke mogelijkheden van samenwerking er zijn.

En nu verder, de eerste contacten zijn gelegd om de Goede Vrijdag- en de Paasmorgenviering samen te vieren. De ene dienst in Heemskerk, de ander in Krommenie. Samen in de naam van Jezus...

ONDERZOEKSZIN PROMOTEN

Het verlangen om relevante praktijkvragen uit gemeenten te verbinden aan goed theologisch onderzoek heeft in de loop van 2017 meer richting gekregen, in de vernieuwing van de leerstoel (McClendon Chair for Baptist and Evangelical Theologies) en een doorontwikkeling van het OKBI (de Onderzoekskring Baptist Identity). We zoeken naar een meer gestructureerde manier om in alle geledingen van de organisatie 'leren', nieuwsgierigheid en 'zin in onderzoek' te stimuleren. Onderzoek wordt ontwikkeld naar onder meer besluitvorming in gemeenten (en het onderscheiden van de wil van Christus), nieuwe vormen van kerk-zijn, toerusting en vorming in gemeenten en leiderschap. In 2018 zullen we verder uitgewerkte voorstellen in deze richting presenteren.

ZINCAFÉ DORDRECHT

Boaz van Luijk maakt deel uit van de Baptistengemeente Dordrecht. Hij is actief met een 'Zincafé'. Boaz schrijft over zijn ervaring met de inspiratiereis 'Fresh Expressions' (nieuwe vormen van kerk-zijn), met zeventien deelnemers uit de Unie en de Protestantse Kerk in Nederland. "Voor mij is tijdens deze reis één ding heel duidelijk geworden: *Pioneering is what God is doing*'. Maar alleen omdat we daarin opnieuw mens worden. Alleen omdat we daarin bescheiden zijn over ons eigen kunnen en weten, omdat we ons eigen falen en twijfelen toegeven. Alleen omdat we daar met mensen leven door met ze te eten, naar ze te luisteren, ze een plek te bieden, ze ruimte te geven, met ze te werken, te bidden, te huilen, stil te zijn. Zo wordt de ontmoeting met God persoonlijk, voor mij en die ander. In deze pioniersplekken is Gods exclusiviteit bijzonder inclusief. Er wordt geleefd

wat Jezus ultiem heeft voorgeleefd. Dat betekent een hoog risico, weinig controle, lichtgewicht leven en het besef dat je elkaar nodig hebt. Ik merk dat deze reis me gegrepen heeft: dat God werkt in de levens van mensen, in het samen-zijn van mensen. En dat ik daarin iets mag betekenen.”

Foto: Boaz (rechts) in gesprek met Jonathan Dowman van de Leicester Diocese Church of England.

GROENTJES FASE 2, GENERATIES VERBINDEN IN DE GEMEENTE

GROENTJES ...

een waardevolle ontdekkingsreis

bewustwording in dankbaarheid

toekomstgericht in visie

GROENTJES ...

een handreiking van God!

– een dankbare Baptisten Gemeente Assen –

Het project Groentjes – generaties verbinden in gemeenten – begint te landen in gemeenten, zoals u hierboven kunt lezen in de reactie van de Baptistengemeente Assen. Er is een pakket voor gemeenten gepresenteerd in een workshop op de AV waar gemeenten mee aan de slag kunnen: een theoretisch kader, praktische tips en een concreet stappenplan.

Foto: Koffie na de dienst in Assen

VEILIG JEUGDWERK

In 2017 is er gewerkt aan Veilig Jeugdwerk. Veilig Jeugdwerk wil zowel jongeren als jongerenwerkers beschermen in de omgang met elkaar. Na onderzoek en gesprekken hebben we ontdekt dat het effectiever is als het onderwerp ‘veiligheid’ gemeentebreed wordt ontwikkeld, met het jeugdwerk als onderdeel daarvan. Zo hebben we een stappenplan ontwikkeld met als onderdelen onder meer: oprichten van een werkgroep, bewustwording, aannamebeleid van vrijwilligers, omgangsregels, gedragscode en meldingsprocedure. Er zijn ook materialen om de bewustwording in gemeenten op gang te brengen. Als Unie zijn we al eerder aangesloten bij de Stichting Gedragscode Leidinggevenden. Nu zijn er ook externe vertrouwenspersonen en is het aan plaatselijke gemeenten om dit ook lokaal op te zetten met

een werkgroep. We zijn in gesprek met een gemeente voor een proefproject 'Veilige Gemeente', om daarvan te leren. Op de AV wordt het stappenplan gecommuniceerd en ook op de website zal er een verwijzing naar het stappenplan met linkjes naar behulpzame websites komen.

TEAM MISSIONAIRE GEMEENTE ONTWIKKELING

Teamfoto: Ronald van den Oever (jeugdwerk), Oeds Blok (gemeentestichting), Ingeborg Janssen (gemeenteontwikkeling/interim-voorgangers/regiocoördinatie), Albrecht Boerrigter (teamleider en Algemeen Secretaris) en Hans Riphagen (zending en diaconaat).

Meer over wat wij doen met en voor gemeenten leest u op www.baptisten.nl/mgo.

GEMEENTE IN BEELD: MASSLUIS

HET JAAR 2017

De Baptistengemeente Maassluis is ongetwijfeld de kleinste baptistengemeente in Nederland. Samenkomsten op zondagmorgen met meer dan tien kerkgangers in het eigen kerkzaaltje zijn hoogtepunten. Het unieke van de gemeente is echter dat zij al meer dan 25 jaar op deze wijze functioneert en daarmee haar bestaansrecht bewijst. Het belang van de gemeente blijkt ook telkens weer in tijden van ernstige ziekte en rond begrafenissen.

Nadat de 83 jaar oude broeder Niemeijer student Engel Leune als hulpvoorganger heeft aangetrokken, zijn er een aantal mooie ontwikkelingen in gang gezet. Zo zijn er naast de broeders Niemeier en Leune in 2018 een aantal gastsprekers uitgenodigd, zodat er meer afwisseling in de zondagse diensten kan ontstaan. Voor broeder Niemeijer betekent dit alles een verlichting, waardoor hij weer ruimte heeft om ook eens vakantie te hebben. Verder treedt de gemeente actief naar buiten doordat broeders Niemeijer en Leune namens de gemeente in kerkdiensten in plaatselijke zorg- en verpleeginstellingen kerkdiensten leiden, en ook bijvoorbeeld eenmaal per jaar voorgaan in de plaatselijke Evangelische Broedergemeente. Ook is aan de participatie in het plaatselijke pastoresconvent en het Platform van Kerken nieuw leven ingeblazen.

Door deel te nemen aan de AV's en regionale ontmoetingsbijeenkomsten is aan het meeleven met andere gemeenten een nieuwe invulling gegeven.

HOOGTEPUNT

Een hoogtepunt vormen elk jaar weer het paasontbijt, dat overloopt in een kerkviering, en de kerstfeestviering. Hiervoor worden gasten van buitenaf uitgenodigd en een sfeer gecreëerd die ieder jaar weer inspireert om hier vooral mee verder te gaan...

ERVARING VAN EEN GEMEENTELID

"De maandelijkse viering van het Avondmaal is voor mij in onze kleine gemeente altijd een indrukwekkende ervaring. Er is een open Avondmaal. Na de preek en een lied vieren we op een intieme wijze, in een kring rondom de tafel, het Avondmaal. De viering wordt dan besloten met een korte bidstond. Het voordeel in ons geval (een kleine gemeente) is dat wij allemaal rondom de tafel plaats kunnen nemen!"

John Post, 73 jaar

MIJN GEMEENTE IS ...

"Ik kom naar de Fenacolijslaan omdat het Evangelie er verkondigd wordt zoals het voor mij vertrouwd is en de liederen die we er zingen mij aanspreken."

Willem van der Kaay, 77 jaar

"Mijn gemeente is een betrouwbare plek waarin ik geboren en herboren ben. Ik kom er graag om Gods Woord te horen, te bidden en te zingen, en om toegerust te worden voor het leven in de wereld"

Siska Koffeman, 46 jaar

Foto's: Peter Farla.

4. THEOLOGISCHE VORMING

VERBREDING EN VERNIEUWING

De verbreding en vernieuwing die we al enkele jaren nastreven bij Theologische Vorming werd in 2017 mooi geïllustreerd op 1 september. Op die dag vond in het Baptist House de lancering plaats van de McClendon Chair for baptistic and evangelical theologies. Van een 40%-leerstoel naar een 100%-leerstoel, met een bredere leeropdracht en in verbondenheid met meerdere partners. Een goed voorbeeld van hoe we willen opereren ten dienste van zowel onze eigen geloofsgemeenschap als het lichaam van Christus in de breedte.

2017 IN CIJFERS

- 7 nieuwe studenten
- 8 studenten uitgeschreven (van wie 7 die de studie hebben afgerond)
- 3 diploma's uitgereikt
- 4 getuigschriften uitgereikt
- 3 (oud-)studenten als voorganger benoemd in een gemeente
- 5 teamleden Theologische Vorming, bijgestaan door 10 ondersteunende docenten
- 16 promovendi begeleid door Henk Bakker (waarvan 2 extern, TU Delft en TU Kampen)
- 18 gemeenten voorzien van 14 studenten rondom seminariumzondagen
- 1 promotie afgerond aan de Vrije Universiteit (VU): dr. Sam Renihan op 26 oktober 2017
- 15 stagiairs in 15 gemeenten
- 3 duaal leertrajecten in 3 gemeenten
- 7 supervisietrajecten

DEZE DOELEN HEBBEN WE BEREIKT

- Er zijn in navolging van 2016 ook in 2017 twee seminariumzondagen georganiseerd, waar maar liefst achttien gemeenten in participeerden, nadrukkelijk meer dan het jaar daarvoor (elf). Deze gemeenten stelden de preekstoel beschikbaar aan veertien studenten. Afgelopen jaar weken opvallend veel gemeenten af van de reguliere zondagen en vroegen om studenten op specifieke data, zoals in de zomerperiode of op feestdagen. Studenten krijgen hierdoor gelegenheid om ervaring op te doen in het voorgaan in andere gemeenten dan ze vaak gewend zijn en gemeenten maken kennis met toekomstig theologisch talent. Ook voor 2018 zijn daarom opnieuw seminariumzondagen vastgelegd.
- Permanente Educatie van dienstdoende voorgangers heeft voortdurend aandacht gekregen. Op de website zijn vele links te vinden voor bij- en nascholing. Samenwerking met andere kerken is daarbij nadrukkelijk in beeld. Veel voorgangers ontwikkelen zich door ruimte te maken voor studie, bezoek aan conferenties en studiedagen. Wat nog maar mondjesmaat gebeurt, is de registratie door voorgangers van hun permanente educatie op de daarvoor bestemde map op de website van www.baptisten.nl. Ook is de

indruk dat gemeenten niet veel aandacht geven aan de leerontwikkeling van hun voorgangers en dit met hen bespreekbaar maken. Op basis van deze ervaringen is ervoor gekozen de regelingen rondom Permante Educatie nogmaals door te lichten en aan te scherpen. Ingeborg Janssen is nu vast aanspreekpunt en coördinator. De reglementen zijn gekoppeld aan het gesprek over het 'werknemerschap' van de voorganger, waarbinnen de Permanente Educatie als regeling is opgenomen. Stafmedewerkers van de Unie zijn in te zetten als begeleider bij het gesprek tussen voorganger en raad van een gemeente over diens 'Persoonlijk Ontwikkel Plan' (POP). In 2017 is in één situatie dit gesprek zo gevoerd. In 2017 werd één module aangeboden vanuit het Seminarium en het team MGO, bedoeld voor zowel interim-voorgangers als dienstdoende voorgangers van Unie en ABC Gemeenten. Coördinatoren waren Ingeborg Janssen en Wout Huizing. Onder leiding van Oeds Blok, Elizabeth van Tongeren en Henk Bakker werd een module 'kwetsbaar leiderschap' gegeven. Er waren twaalf deelnemers, die grote waardering hadden voor deze verkenning van 'undefended leadership' en 'leadership by interpretation'.

- In overleg tussen het Seminarium en twee gemeenten (Assen en Zutphen) is Aernout de Jong in januari gestart met een duaal-leertraject. Een student die aan het einde van zijn studie is, krijgt daarbij de kans eindverantwoordelijke te zijn als 'junior-voorganger' in een gemeente, ervaring op te doen, de studie af te ronden én extra coaching te ontvangen. In 2015 startte een *pilot* met twee studenten in twee gemeenten: Maurits Luth in Tweede Exloërmond (32 uur) en Arjen Kwantes in Heemskerk (acht uur). De visie bij de start van deze pilot voor het opleiden van voorgangers in een duale setting was dat dit voordelen zou bieden aan twee kanten, namelijk voor gemeenten en voor kandidaat-voorgangers. De *pilot* werd op 25 oktober geëvalueerd op basis van de aan het begin gestelde vragen: zijn gemeenten bereid en in staat hieraan mee te werken (zowel praktisch als financieel)? Zijn studenten bereid en in staat hieraan mee te werken (zowel praktisch als financieel)? En: is het leerrendement substantieel? De hoofdconclusie van de evaluatie is dat op alle punten positief geantwoord kan worden. Het blijkt voor gemeenten een goede ervaring; studenten ontwikkelen zich en zijn zeer positief over de coaching, die werd ingevuld door Jaap Ketelaar, Oeds Blok en Marco de Vos. De evaluatie stimuleert om verder te gaan op deze ingeslagen weg.
- Vrijwel iedere student aan het Seminarium wordt ingedeeld in een *peer group*: een groep met studenten waarin naast studieperikelen ook vooral het geleefde geloof met elkaar wordt beleefd en gedeeld. De *peer groups* werden rond de zomer geëvalueerd, waarin door de meeste groepen de meerwaarde werd gedeeld. Tegelijkertijd kregen we ook tips om de ontmoetingsmomenten meer in de lessen te integreren, omdat het voor deeltijdstudenten relatief veel extra tijd vraagt om af te spreken. Deze feedback wordt meegenomen in de ontwikkeling van het nieuwe curriculum, omdat een dergelijke wisseling in het huidige rooster onmogelijk bleek. Ook in het nieuwe studiejaar ontmoeten studenten elkaar in woonkamers, bruine cafés en pizzeria's om

elkaar te leren kennen, te enthousiasmeren en voor te bereiden op een (collegiale) toekomst.

- In 2017 werd het project 'Groentjes' (onder leiding van Wout Huizing) enerzijds afgesloten en tegelijk langs een andere lijn voortgezet. In 2016 zijn vijf gemeenten betrokken geweest bij dit project, waarbij nagedacht werd over de vergrijzing in de (in dit geval alle) kleine gemeenten. Is deze vergrijzing een probleem? Er werd nagedacht en gesproken over de visie op het ouder worden in onze samenleving en over de vraag hoe dit oplicht in de Bijbel. Er is geïnventariseerd op welke wijze gemeenten waarvan de gemiddelde leeftijd 65+ is functioneren en hoe zij kijken naar de toekomst. Er bleek onderling grote herkenning te zijn en het was stimulerend om met elkaar over deze thematiek in gesprek te zijn. Duidelijk werd dat deze gemeenten een eigen geluid en eigen accenten inbrengen in de Unie-gemeenschap en dat die het waard zijn om gehoord te worden. Op 9 maart werd in het Baptist House (toen nog Postjesweg 175) een slotbijeenkomst gehouden. Hiervoor waren ook vertegenwoordigers van andere gemeenten uitgenodigd, waarbij zij konden reageren op de eindrapportage (zie: www.baptisten.nl/OKBI/eindrappportgroentje). In totaal waren twaalf gemeenten bij die bijeenkomst vertegenwoordigd. Henk Bakker, die ook aanwezig was, liet zich vanuit het OKBI graag informeren over de onderzoeksresultaten. Tevens maakte Ronald van den Oever (als stafmedewerker van de Unie met als aandachtsgebied jeugdwerk) een start met het vervolg van dit project. Hij gaf adviezen hoe de intergenerationele contacten in gemeenten zouden kunnen worden vormgegeven. Tijdens de Algemene Vergadering van 20 mei gaf hij daarover een workshop. Eerder in het jaar, tijdens een regioday voor Unie- en ABC-gemeenten (Regio Zuid- en Noord-Holland) op 28 januari, gaf Piet Brongers een workshop over de ervaringen die zijn opgedaan met het project. Er zijn handreikingen en ideeën op papier gezet. Nu is het zaak dat gemeenten dit verder oppakken.
- Op de voorjaars-AV in Kampen werden de eerste vruchten getoond van de digitalisering van artikelen en preken van Olof de Vries. Dankzij de hulp van en vertaling door Jos Jumelet werden tientallen artikelen toegevoegd aan het zogeheten Olof-archief op de website: <https://baptisten.nl/olof-archief>. Daarnaast doken dankzij de vasthoudendheid van Jos ook een aantal videocolleges op vanuit de Universiteit Utrecht. Deze zijn overgedragen aan de Unie en gepubliceerd op de genoemde website.
- Enkele jaren geleden heeft het Seminarium zich ten doel gesteld om de praktijkvragen uit de gemeenten nadrukkelijker een plaats te geven in de opleiding en het onderwijs. Ook de onderzoeken die daar lopen moeten meer bij de praktijk aansluiten. Terugkijkend zijn we dankbaar dat die verbinding geleidelijk aan meer tot stand komt. Curriculum en onderwijs bewegen meer mee met de behoeften en uitdagingen waar de gemeenten in deze tijd mee te maken hebben, zoals secularisme, ethische vragen, geestelijke weerbaarheid, nieuw burgerschap, inter-faith-gesprekken, nieuwe missionaire vormen, enzovoort. Studenten worden opgeleid om zinvolle vragen bij het

geleefde geloof en het geleerde geloof te stellen en met prikkelende onderzoekszin naar kerk-zijn anno nu te kijken.

- In het kader van de ontwikkeling van de nieuwe minor voor hbo-studenten (CHE en CHW) hebben we gesprekken gevoerd met de Kerk van de Nazarener en Vineyard Nederland, om nauwer te gaan samenwerken en de opleiding breder toegankelijk te maken. Deze gesprekken zullen in 2018 worden voortgezet.

DIT IS (NOG) NIET GELUKT

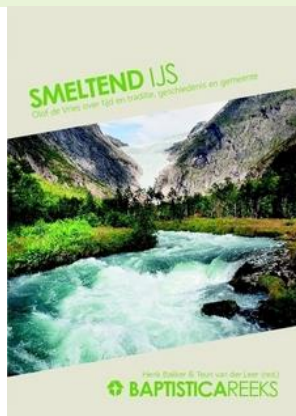
- Het nieuwe curriculum is inmiddels een aantal jaren in ontwikkeling, waarbij meermaals de verwachting was het in het nieuwe studiejaar te kunnen lanceren. De ontwikkelingen bij onze onderwijspartners vroegen enerzijds met regelmaat om verdere afstemming. Daarnaast ontvingen we in 2017 onderwijskundige begeleiding van Elly van de Berg, wat resulteerde in verbeterde vakken, toetsing en doorstroming in de opleiding. Verder schoof vanuit ABC Gemeenten Hans Wulffraat regelmatig aan bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum. We verwachten nu het nieuwe curriculum in de zomer van 2018 te kunnen presenteren.
- Zoals hierboven al even aan de orde kwam, wil het Seminarium zo dicht mogelijk bij de praktijkvragen van gemeente-zijn anno nu aansluiten. Die beweging is enkele jaren geleden ingezet, maar is nog niet afgerond. Het nieuwe curriculum wordt in de loop van dit kalenderjaar uitgerold. In de komende jaren moet blijken of de aansluiting tussen praktijk, onderzoek en onderwijs ook echt gelukt is. Het is de bedoeling dat praktijkvragen tot onderzoeksvragen worden, die op hun beurt weer terugkomen in het onderwijs en de begeleiding van studenten. We noemen dit onderwijsperspectief 'Kijken naar kerken'. Dit zal ook als vak ingevoerd worden.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

- Zoals hierboven al aangegeven verwachten we het nieuwe curriculum in het studiejaar 2018-2019 te lanceren. Komend halfjaar worden overgangsregelingen, definitieve vakomschrijvingen en vakdocenten vastgesteld en bekijkt men op de VU in hoeverre de vakken uit onze hbo-stroom ook als pre-master-vakken kunnen worden erkend.
- In het kader van de integratie van praktijkvragen, onderzoek en onderwijs (Kijken naar kerken) zal intensiever samengewerkt worden tussen het Seminarium, de McClendon-leerstoel (VU) en Missionaire Gemeente Opbouw (MGO). Praktijkvragen zijn daarbij leidend. Omgekeerd geformuleerd: onderzoekszin is sturend. Een onderzoekshouding is nodig om een weerbare gemeenschap van gemeenten, gelovigen, docenten en studenten te zijn. Onderzoekszin is een streven dat Unie-breed de komende jaren meegenomen dient te worden.

UITGELICHT

NIEUWE DEELTJES BR-REEKS

In het voorjaar van 2017 werd het dertiende deel van de Baptistica Reeks uitgebracht onder de titel: *Smeltend ijs: Olof de Vries over tijd en traditie, geschiedenis en gemeente*. De titel is ontleend aan de door Olof zelf gebruikte metafoor van de Rijn die in Zwitserland begint als een bruisende stroom van smeltend ijs. Als dat water Nederland bereikt is het bruisende er wel vanaf, maar het water staat niet stil. Het stromende water is voor Olof de traditie die de mogelijkheid van vernieuwing in zich draagt. De bundel wil het onderzoek naar zijn werk voorstellen en het gesprek daarover stimuleren. Wie Olof bestudeert bemerkt nog altijd de relevantie, betrokkenheid en zorgvuldigheid

van zijn werk.

HERUITGAVE GELOVIG GEDOOPT

Een ander werk van Olof: *Gelovig gedoopt. 400 jaar baptisme, 150 jaar in Nederland* werd nog regelmatig door studenten en geïnteresseerden aangevraagd, maar was geheel uitverkocht en werd niet meer gedrukt. Uitgeverij KOK overhandigde de rechten op het boek aan de Unie, die het daardoor in eigen beheer opnieuw kon uitgeven via *printing-on-demand*. Hierdoor hoeven er geen grote hoeveelheden te worden afgenomen, maar blijft het wel mogelijk dit belangrijke historische overzicht van het Nederlandse baptisme in bezit te krijgen.

LANCERING MCCLENDON CHAIR

Op vrijdag 1 september 2017 is de James Wm. McClendon Chair for Baptist and Evangelical Theologies een feit geworden. De leerstoel is met steun van zeven partners tot stand gekomen: dr. Nancey Murphy, Vrije Universiteit Amsterdam, IBTS Centre Amsterdam, Evangelisch Werkverband, de Baptist World Alliance, de Unie van Baptistengemeenten in Nederland en de Christelijke Hogeschool Ede. Prof. dr. Henk Bakker is nu fulltime hoogleraar aan de VU en heeft de onderzoeksagenda daarop aangepast. Op 1 september is de overeenkomst officieel ondertekend. Een video-impressie daarvan is te zien op <https://youtu.be/I5Pac3gFllg>. Op de eigen website van de leerstoel is meer informatie te vinden: <https://mccleendonchair.com/>.

LANDELIJKE INSPIRATIEDAG MISSIE.NU

De landelijke inspiratiedag MISSIE.NU werd ook in 2017 goed bezocht: door 125 leiders en studenten uit baptisten- en evangelische gemeenten en gemeenten uit de vrijkerkelijke traditie. Hoofdsprekers waren Miranda Klaver en Gert Jan Roest over het thema 'Verbinding Verbroken?', waarbij de vraag gesteld werd of en hoe kerk en maatschappij zich tot elkaar verhouden. De opzet van de dag had naar aanleiding van feedback uit 2016 een andere indeling, waarbij meer ruimte was voor workshops. Ook werd de diplomering van het Seminarium geïntegreerd met de dag. De dag werd gemiddeld met een 7,7 gewaardeerd onder aanwezigen. In 2018 draagt ABC Gemeenten zorg voor de organisatie van de derde MISSIE.NU-dag. De toespraken zijn nog altijd te bekijken en te beluisteren op <http://missie.nu/>.

GYPSY SMITH SCHOOL

Sinds 2010 verzorgt het Baptisten Seminarium jaarlijks een lesweek op de Gypsy Smith School (GSS) in Boekarest (Roemenië), onderdeel van het project Ruth van de Roemeense baptisten. Op deze school worden zigeuner-evangelisten en -voorgangers toegerust. Vaak zijn het mensen die actief zijn in hun kerk of reeds evangelisatiewerk doen, naast een baan. Dit jaar verzorgden twee voorgangers de lessen, met financiële steun van hun gemeenten.

Van 13 tot en met 17 november gaven Remko Ongersma (predikant Baptistengemeente Enschede) en Harm Jut (predikant Baptistengemeente Dordrecht) les aan de Gypsy Smith School. Lees hieronder hun verslag:

“Voor Vasile was dinsdag 14 november 2017 een bijzondere dag. Deze Roma-evangelist ontving die dag zijn certificaat van de Gypsy Smith School. Vol trots belde hij zijn vrouw, hij had tranen in de ogen. Vasile is zestig jaar. Pas later begrepen we dat dit het eerste diploma is dat hij in zijn leven heeft ontvangen.”

Een week lang bestudeerden we met negen studenten het boek Jakobus. Aan de ene kant ging het over de theorie. Wat schrijft Jakobus? Hoe zit het met geloof en werken? Waar zie je de Joodse wortels van Jakobus, enzovoort. Tegelijk is de brief van Jakobus bij uitstek een boek over de praktijk. Hoe ga je om met roddelen in de gemeente? Hoe reageer je op *sheep-stealing*? Hoe zit het met rijkdom en armoede?

De wereld van Roma-evangelisten in Roemenië is behoorlijk verschillend van die van de baptistengemeenten in Nederland. Jakobus 5 spreekt bijvoorbeeld waarschuwendende woorden aan het adres van rijken. Voor ons, christenen in het Westen, betekent die tekst de oproep om verantwoord om te gaan met je welvaart. Voor de Roma-evangelisten is dat een verre droom. Hoe kun je een weg vinden in armoede? Hoe voorkom je dat mensen deel worden van je gemeente omdat ze dan toegang krijgen tot materiële hulp? Mag je dan mensen weigeren? Enzovoort. Juist de culturele verschillen tussen Roemenië en Nederland maakten de gesprekken over Jakobus bijzonder boeiend.

Naast de theorie kregen de studenten ook praktische opdrachten. Naar aanleiding van de discussie over verantwoord omgaan met geld, gingen de studenten op pad met een envelop met een klein bedrag. Wat kun jij vanmiddag gaan doen voor het Koninkrijk van God? Ze kwamen terug met ontroerende verhalen over hoe ze mensen geholpen hadden met medicijnen en met brood. Er was met families gebeden en het Evangelie was gedeeld. Bovenal was die middag voor de studenten zelf een bevestiging dat God deuren opent en dat God hen gebruikt in zijn dienst.

Voor ons als docenten uit Nederland was deze week ook een inspirerende ervaring. Soms moet je dingen gewoon loslaten en maar vertrouwen op de Geest. Onverwacht verschijnt er ineens toch een tolk en onverwacht ontstaan er de meest boeiende gesprekken. Door deze Roemeense school wordt de inbreng uit Nederland zeer gewaardeerd. Omgekeerd: lesgeven aan Roma-evangelisten opent nieuwe werelden en laat je met een glimlach thuis weer aan de slag gaan.

BRIDGING GAPS

Het Baptisten Seminarium is betrokken bij het project 'Breuken en Bruggen' van de Vrije Universiteit in Amsterdam. Dat biedt een studiebeurs aan theologiestudenten uit ontwikkelingslanden waarmee ze drie maanden in Nederland kunnen studeren. De afgelopen jaren is gebleken dat deze studieperiode grote betekenis heeft voor een student en voor de gemeente waar hij of zij naderhand naar terugkeert. Met financiële steun van verschillende baptistengemeenten kon Hpauwi Gun Awng, een baptist uit Myanmar, de afgelopen maanden in Nederland zijn.

"Ik woon in de plaats Myitkyina, samen met mijn vrouw, zoon en twee dochters", vertelt Gun. "In mijn dagelijks leven ben ik docent aan het Kachin Theologisch College en Seminarium. Daarnaast werk ik aan mijn master theologie." Gun hoorde op de universiteit waar hij studeert over het 'Breuken en Bruggen'-project. "Het leek mij een fantastische kans om nieuwe dingen te leren en mijn blik te verbreden."

Nieuwe inzichten

"Europa neemt een historische plaats in in de geschiedenis van het christendom", zegt Gun enthousiast. "En ook Nederland heeft een belangrijke rol gespeeld bij verschillende gebeurtenissen, in het bijzonder bij het ontstaan van het baptisme. Het is dus een inspirerende omgeving om je te verdiepen in de theologie en mensen te ontmoeten van verschillende kerkelijke en culturele achtergronden. Ook van de vakken die ik aan de VU mocht volgen heb ik veel geleerd en nieuwe inzichten gekregen."

Samen met Teun van der Leer bezocht Gun de verschillende baptistengemeenten die zijn beurs en verblijf in Nederland hebben ondersteund. "Qua liturgie verschillen de diensten niet erg van

die in mijn eigen kerk”, viel hem op. “Wel zie ik verschillen in de baptistengemeenten onderling: sommige gemeenten hebben veel oudere leden, in andere zie je meer jonge mensen; sommige zijn redelijk conservatief, andere meer liberaal. Verder realiseer ik me dat Nederlandse kerken in een heel gesecculariseerde samenleving moeten opereren – in tegenstelling tot Myanmar waar bijna iedereen wel een religie aanhangt, met name het boeddhisme. Een heel andere, maar ook grote uitdaging voor de christenen hier.”

Van der Leer: “Dit jaar voor het eerst heb ik met de student de vier verschillende gemeenten bezocht die hem sponsoren. Dat was erg mooi om te doen. Je merkt de betrokkenheid van de gemeenten; met zo’n ontmoeting wordt het project voor hen heel concreet. Ook voor Gun betekende het veel om steeds zo warm te worden ontvangen en na de dienst met veel mensen aan de praat te raken. Ik hoop zeer dat ook volgend jaar weer gemeenten zich aanmelden om mee te doen!”

CURRICULUMONTWIKKELING

In het afgelopen jaar zijn, in intensieve samenwerking met de stafleden van MGO, enkele uurdocenten, COTA-voorzitter Hans Wulffraat van ABC Gemeenten en onderwijskundige Elly van de Berg, de uitgangspunten voor het nieuwe curriculum en de vakinhouden verder uitgewerkt. De verbinding tussen onderwijs en onderzoek wordt geïntensiveerd; 'onderzoekszin' is een nieuw en gevleugeld begrip geworden. De vakinhouden zijn opgebouwd rond de drie kerntaken 'navolgen, verstaan en leiden'.

ONDERZOEKSKRING BAPTIST IDENTITY (OKBI)

Verbonden met de leerstoel aan de VU heeft prof. dr. Henk Bakker in 2013 een Onderzoekskring Baptist Identity opgericht (OKBI). De onderzoeken die vanuit de OKBI zijn begeleid en ontwikkeld worden besproken in de samenvatting van het onderzoeksbericht (zie de site). Nu de McClendon Chair tot stand is gekomen krijgt de OKBI een doorstart die tegelijk een verbreding inhoudt. Hans Riphagen doet dit in nauw overleg met Henk Bakker. Gekeken wordt hoe de OKBI, als onderzoekscentrum, dienst kan doen zowel als praktijkcentrum voor de gemeenten, als als 'onderzoeksbank' voor studenten, docenten, MGO-onderzoekers en anderen.

ONDERZOEKSZIN

De onderzoeklijnen die vanuit de McClendon-leerstoel worden uitgezet centreren om de gedachte dat studenten worden opgeleid om leiding te geven. Maar waar geven zij leiding aan? Bij leidinggeven draait het vooral om *leadership by interpretation*. Door de huidige tijd te verstaan, de Schrift te verstaan en zichzelf te verstaan – deze drievoudige dynamiek – kunnen studenten goedopgeleide predikanten worden die zelf ook levende voorbeelden zijn van dynamisch christen-zijn (*Living Interpretive lives*). De onderzoekszin die de leerstoel stimuleert en op diverse wijzen bestudeert is vooral gericht op de drievoudige dynamiek van hermeneutisch verstaan (de tijd, de Schrift, zichzelf).

ACTIVITEITEN

- De OKBI kwam op 12 mei en op 20 oktober in twee expertmeetings samen om de resultaten en de toekomstige ontwikkeling van OKBI te bespreken.
- Boekpresentatie van: Laura Dijkhuizen en Henk Bakker (eds.), *Typisch evangelisch. Een stroming in perspectief* (Amsterdam: Ark Media, 2017) op 18 mei 2017, Lindenhorst, Driebergen.
- Officiële ondertekening door partners van de McClendon Chair van de overeenkomst op het Baptist House, 1 september 2017.

SAMENWERKING MGO

PERMANENTE EDUCATIE

De coördinatie van de Permanente Educatie is overgedragen aan Ingeborg Janssen. Vanuit het Seminarium wordt graag met voorgangers meegedacht over de invulling van hun eigen leertraject. Voor voorgangers is het altijd mogelijk zich aan te sluiten bij modules die op het Seminarium worden gegeven (met per 1 september de start van een nieuw curriculum met frisse, nieuwe vakmodules!). Tevens worden voorgangers geattendeerd op en uitgenodigd voor studiedagen die mede door het Seminarium worden georganiseerd.

INTERIM-VOORGANGERS

Onder leiding van Wout Huizing vinden de intervisiesessies plaats die de interim-voorgangers houden. In 2017 was dat vier keer. Daarnaast werd de module 'kwetsbaar leiderschap' gegeven (op 2 februari, 2 maart, 6 april en 11 mei), met als 'gastdocenten' Oeds Blok, Elizabeth van Tongeren en Henk Bakker en op de vierde studiedag met Herman de Boer als ervaren interim-bestuurder. De ervaringen die interim-voorgangers hebben opgedaan in de afgelopen jaren geven inzicht in gemeentelijke processen én in wat van een voorganger zoal verwacht wordt bij veranderprocessen. De reflectie op deze ervaringen is meegewogen bij de nadere invulling van het nieuwe curriculum van het Seminarium.

Ingeborg Janssen (MGO) en Wout Huizing coördineren de pool van interim-voorgangers, denken mee bij mogelijkheden voor gemeenten om een beroep te doen op een interim-voorganger en stimuleren de ontwikkeling van het interimerschap.

TEAM THEOLOGISCHE VORMING

	Prof. dr. Henk Bakker Docent dogmatiek, ethiek, hermeneutiek en Bijbelse theologie, en hoogleraar McClendon Chair for Baptist and Evangelical Theologies aan de VU
	Drs. Teun van der Leer Rector en docent baptistica, ecclesiologie, homiletiek en liturgiek
	Drs. Wout Huizing Stagebegeleiding en supervisie studenten en voorgangers, en docent pastor & spiritualiteit, hermeneutisch pastoraat en levenslooppastoraat
	Drs. Daniël Drost Wetenschappelijk medewerker, colleges ecclesiologie, baptistica en ethiek
	Marijn Vlasblom Onderwijscoördinator

BIJLAGEN OP DE WEBSITE

- Bijlage 2: [Publicaties en lezingen door docenten](#)
- Bijlage 3: [Overzicht stagiairs en begeleiders](#)
- Bijlage 4: [Overzicht leden Opleidingsraad, Werkveldcommissie, Studentenraad en OKBI](#)
- Bijlage 5: [Uurdocenten](#)

GEMEENTE IN BEELD: UTRECHT DE RANK

SAMENVATTING VAN HET GEMEENTELIJK JAAR

We hebben het afgelopen seizoen met elkaar aan tafel gezeten. Hoewel we dat graag wilden, beseften we dat we nog veel moesten leren. Leren om samen aan tafel te zitten, leren anderen aan tafel uit te nodigen en leren aan andere tafels te zitten dan we misschien gewend waren. Samen aan tafel zitten en elkaar ontmoeten brengt allerlei verrassingen met zich mee. Zeker als je aan tafel zit bij mensen die jij niet als tafelgenoot hebt

uitgekozen. En dat is bijna altijd het geval als je gelooft dat Jezus de Gastheer is die mensen uitnodigt en welkom heet. Zo zaten we aan tafel in kringen, vergaderingen, op jeugdavonden, ouderenochtenden, zondagmorgen en doordeweeks.

Op die manier aan tafel zitten leverde verrassende en ontroerende gesprekken op, omdat je het voorrecht had te horen hoe God in het leven van je tafelgenoot aan het werk is. Je hoorde hoe God troost, bemoedigt, geneest, herstelt, leert en mensen vormt naar Zijn beeld. Je luisterde en kwam God tegen in het verhaal van de ander, maar ook in jezelf. Het deed je beseffen dat God zijn eigen unieke weg gaat met mensen, zoals Hij zijn eigen unieke weg gaat met jou. Het kunnen onverwacht levendige, vrolijke en diepe ontmoetingen zijn geweest, die je verder hebben geholpen om meer van God en je tafelgenoten te houden.

UITGELICHT: @CHURCHXL

Dit jaar is onze tiener- en jeugdkerk @church verplaatst naar hetzelfde gebouw als waar we zondagmorgen dienst hebben. Het is een grote zaal die elke keer als er @church is (zo'n zes keer per jaar) moet worden opgebouwd met licht, stoelen en geluid. De naam @church is vervangen door @churchXL. De teams die nodig zijn om alles klaar te maken en de dienst inhoudelijk te verzorgen komen uit de tiener- en jeugdgroepen zelf en zo leren we deze groep al vroeg wat het betekent om samen kerk te zijn en dienstbaar te zijn aan Gods gemeente.

UITGELICHT: DE RANK RIVIERENLAND

Onze dochtergemeente De Rank Rivierenland groeit gestaag en onlangs kwam er een unieke mogelijkheid voorbij om het gebouw, waar deze gemeente al een tijd samenkomt, te kopen. Uniek, omdat er meer kapers op de kust waren en bijzonder om mee te maken dat de verkopende PKN-gemeente het gebouw aan De Rank Rivierenland gunde. Op 4 februari kregen we in een prachtige dankdienst het gebouw symbolisch van de PKN-gemeente overgedragen.

EVARING VAN EEN GEMEENTELID

“Bijna vanaf de start ben ik betrokken geweest bij de Jeugd van Vroeger (55+-groep) die elke maand samenkomt. Doordat ik zelf een oude moeder had, merkte ik dat ouderen soms aan de rand van de gemeente komen te staan omdat ze de doordeweekse activiteiten en zondagse diensten niet of nauwelijks meer kunnen meemaken. Daarom zet ik me in voor deze ouderen om zo te proberen het gevoel weg te nemen dat ze niet meer meetellen in de gemeente. En daar geniet ik van.”

Titi Stuit

MIJN GEMEENTE IS ...

"We zijn als Rank gezegend met bijzonder veel kleine kinderen. Als moeder van twee kleine meisjes vind ik het heerlijk om mijn kinderen te zien opgroeien met leeftijdsgenootjes uit de gemeente." - Henrike Schouten, 32 jaar

"Binnen De Rank bouwen we elke zondag een sporthal om tot kerkzaal. Iedere zondag weer ben ik onder de indruk met hoeveel mensen we dit klaarspelen en hoe het er elke week weer staat." - Carolien Winters, 44 jaar

"Ik draai mee bij de tieners in onze kerk. Tieners nemen niet alles zomaar aan, en dagen mij uit zelf ook weer op zoek te gaan naar antwoorden." - Manon Kramer, 26 jaar

5. ONDERSTEUNEND BUREAU

INLEIDING

De grootste operatie in 2017 voor het ondersteunende bureau was de renovatie van en de verhuizing naar de Herdenkingskerk aan de Postjesweg 150-152 in Amsterdam. Deze klus is uitgevoerd door Jorritsma Bouw onder leiding van architect André Achterbergh van Penta Architecten. De samenwerking met alle partijen verliep zeer voorspoedig. André merkt daarover op: "Alle partijen zijn er vanuit hun eigen invalshoek met enthousiasme tegenaan gegaan. Alle mensen van de Unie hebben er hard en met plezier aan gewerkt. Dat viel zowel ons als architectenbureau als de bouwers op." André is zelf lid van de Baptistengemeente Zuidwest Friesland. Deze gemeente heeft in 2010 een nieuw kerkgebouw in Koudum gebouwd. In een vergelijking van beide projecten zegt hij: "De projecten zijn op zichzelf qua programmering en planning niet vergelijkbaar. Het gebouw in Koudum is door de lokale gemeente neergezet, terwijl er in Amsterdam veel meer partijen bij betrokken waren; dat was een internationaler project met dus ook meer invloeden. Die diversiteit maakt het uitdagend en mooi. De overeenkomst in beide projecten is dat we hetzelfde doel en dezelfde Heer dienen. Beide projecten hebben te maken met het Koninkrijk." Het was al met al dus een goed project en we mogen dankbaar zijn voor het resultaat.

De publicatieplicht samenhangend met de ANBI-regels gold voor de kerken met ingang van 1 juli 2016. Jaarlijks moeten voor 1 juli de gegevens van het voorgaande jaar worden gepubliceerd. Martin Baas van de Unieraad heeft een controle op de website van alle gemeenten uitgevoerd en gemeenten aangemoedigd de website op dit punt bij te werken.

"Het was monnikenwerk, maar wel een leuke klus. Je ziet zo ook eens de websites van de gemeenten; de meeste gemeenten hebben mooie websites met up-to-date gegevens."

Martin Baas, lid van de Unieraad

Het bureau neemt de organisatie van de Algemene Vergaderingen voor haar rekening met ondersteuning van Douwe en Tineke Visser. De AV in het najaar van 2017 vroeg qua organisatie iets meer afstemming, doordat er geen lokale gemeente bij betrokken was, we te gast waren in het nabij gelegen gebouw van Maasbach Wereldzending en er ook nog een combinatie was met de Alliantie van Baptisten en CAMA Gemeenten (ABC).

De Unie Bouw Stichting (UBS) is haar meeste activiteiten aan het afronden. Nu en dan adviseert zij gemeenten betreffende gebouwen. In 2019 zal de UBS worden geliquideerd.

2017 IN CIJFERS

GEMEENTEN

- 80 gemeenten met 10.220 leden op 31 december 2017
- Baptistengemeente Klink Veenendaal als nieuw lid aangenomen op de voorjaars-AV van 20 mei
- 5 gemeenten geholpen bij het beroepingswerk
- 6 voorgangers deden intrede

COMMUNICATIE

- 11 nieuwsbrieven en een kerstgroet digitaal verstuurd
- 4 nummers van Baptisten.nu verschenen
- 10 keer werd kopij voor gemeentebleden verzonden
- 15 keer werd een Zending aan de Gemeenten verstuurd
- 2 keer werd een e-mail aan penningmeesters verstuurd
- Het boekje *Namen en Jaren* met een overzicht van alle predikanten en emeriti werd 2 keer geactualiseerd
- 224 boeken werden verkocht, waaronder 165 van diverse delen van de Baptistica Reeks

ACTIVITEITEN

- 118 afgevaardigden van 51 gemeenten bij de AV in Kampen
- 86 afgevaardigden van 41 gemeenten bij de AV in Amsterdam
- 35 emeriti en echtgenotes bezochten de emeritidag op 22 oktober
- 5 voorlopige beroepbaarstellingen werden door het College van Beroepbaarstellingen verleend
- Namens de gemeenten hebben we deelgenomen aan diverse netwerken (onder andere Nationale Synode, Evangelische Alliantie, Missie Nederland, diverse CIO-afdelingen, werkgroep Israël, Nederlands Christelijk Forum)
- 40 penningmeesters en secretarissen van gemeenten bezochten de voor hen georganiseerde avond van de Unie op 26 en 27 januari

DOELEN

DEZE DOELEN HEBBEN WE BEREIKT

- Er is een plan gemaakt voor meer structurele inzet van sociale media. In dat kader werd onder andere aan de website een weblog toegevoegd, terwijl de verbouwing van het Baptist House met een maandelijks filmpje kon worden gevolgd. Het aantal volgers/abonnees van alle gebruikte online kanalen (twitter, facebook, Youtube en de nieuwsbrief) steeg licht.

- Gesprekken en besluitvormingsproces wijziging rechtspositie van de voorganger naar werknemer.
- Renovatie Herdenkingskerk en ingebruikname van het Baptist House.

DIT IS (NOG) NIET GELUKT

- Verdere implementatie van het gemeentedossier. Het portaal kan zeer beperkt gebruikt worden door de gemeenten.
- Nieuwe vormen van aansluiting bij Unie en ABC nader verkennen met 'onafhankelijke' gemeenten.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

- Verkennen van facilitering van ledenadministratie. Bij toenemende vereisten betreffende gegevensbescherming en een problematische ledenadministratie zou dat van toegevoegde waarde voor gemeenten kunnen zijn.
- Implementatie van het AV-besluit betreffende de voorganger als werknemer.

UITGELICHT

ERVARINGEN NIEUWE WERKWIJZE COLLEGE VAN BEROEPBAARSTELLINGEN

De werkgroep Talent en TalentOntwikkeling (TTO) heeft in het voorjaar van 2017 weer elf kandidaten voor Beroepbaarstelling het TTO-assessment afgenomen. Aan de hand van testen, een gesprek en een *Life Languages* Workshop schrijven we een advies voor het College van Beroepbaarstellingen over de geschiktheid en het ontwikkelperspectief van kandidaten voor de studie en het vak van voorganger binnen de Unie. Daarbij letten we op de volgende vijf aspecten:

- Stressbestendigheid en stabiliteit
- Empathie
- Communicatie
- Motivatie en werkhouding
- Zelfmanagement

De meeste kandidaten gaan open en benieuwd het *assessment* in. Voor ons als 'testers' een voorrecht om zo intens met kandidaten in gesprek te mogen zijn en te merken dat zij de uitkomsten veelal herkennen en dat deze hen helpen bij het bepalen van nieuwe keuzes en ontwikkeldoelen.

Henriëtte van Dort (HR Professional en Talentontwikkelaar)

Welmoed Marsman (Geregistreerd supervisor en Registercoach)

René Ravenhorst (Arbeids- en organisatiepsycholoog)

ONDERZOEK NAAR ANW-HIAAT

Onze voorgangers en werkers zijn aangesloten bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Voor nabestaanden is er een partnerpensioen. In het voorjaar van 2017 is onderzocht hoe de situatie is na overlijden van de voorganger. Die is sober. Dat bleek bij een onderzoek onder acht voorgangers. Na overlijden resteert een inkomen tussen 25 procent en 50 procent van het inkomen vóór overlijden. Het internationale onderzoeksinstituut Netspar komt tot een vergelijkbare conclusie: de Nederlandse pensioenregeling is voor nabestaanden een sobere regeling. Daarom heeft de Unie een collectieve regeling verzekerd met een eenmalige uitkering van twee bruto jaarsalarissen, netto uit te keren bij overlijden. Dat is voldoende om de eerste jaren te overbruggen.

“Mooi om hierbij betrokken te zijn; persoonlijke situaties voegen voor mij een dimensie toe aan de abstractie van regelingen.”

Anne Mulder, lid van de Unieraad

NETWERK

De Unie participeert in het netwerk van kerken, nationaal en internationaal. Nationaal heeft het tot doel om een verbindende rol te vervullen tussen de meer gevestigde kerken aan de ene kant en de vrijere, evangelische gemeenschappen aan de andere kant. Internationaal dragen wij als lid bij aan de Europese en wereldwijde baptistenfamilie.

“Ik weet dat baptisten niet houden van een synode en van boven opgelegde leerstellingen. De Nationale Synode is er ten behoeve van de eenheid van de gelovigen. We waarderen de inzet vanuit de baptisten in dezen. Ook in deze verwarde tijd is die eenheid van belang. Het gaat in die eenheid om het persoonlijk kennen van Christus en dat leven met Christus te delen.”

Gerrit de Fijter, voorzitter van de stuurgroep Nationale Synode

MEDEWERKERS ONDERSTEUNEND BUREAU

Het team van medewerkers op het Ondersteunend Bureau bestaat op dit moment uit:

Albrecht
Boerrigter,
Algemeen
Secretaris

Gerdien
Karssen,
communicatie-
medewerker

Conny van
Kooy,
financieel
medewerker

Marianne van
Zwieten,
beheerder
gebouw

Dick Stichter,
vrijwilliger

Aaltje Stichter,
vrijwilliger

Ina en Pieter Jager, vrijwilligers

Douwe en Tineke Visser, vrijwilligers

BIJLAGE OP DE WEBSITE

Bijlage 6: [Gemeentestatistiek 2017](#)

JAARVERSLAG BEWEGING NAAR BUITEN

2017 IN CIJFERS

Hieronder vindt u een beknopt financieel overzicht van wat we in 2017 hebben kunnen geven aan diverse projecten. Het geeft een beeld van wat we als Unie-gemeenschap 'naar buiten toe' doen. Voor een financiële verantwoording van de baten en de lasten verwijzen we naar de jaarrekening.

Zendingsprojecten

India - Dalits	€ 3.000,00
India - Gotlam, Bridge of Hope	€ 2.000,00
Kameroen - Zidim Ziekenhuis	€ 3.000,00
Sierra Leone - CCMP (de Kerk neemt verantwoordelijkheid)	€ 22.500,00
Sierra Leone - Lunsar Oogziekenhuis	€ 12.500,00
Sierra Leone - Vrouwenwerk	€ 3.000,00
Vrouwenwerk Algemeen	€ 2.500,00
Vrouwenwerk Wereldgebedsdag	€ 5.000,00
Zendingsprojecten Algemeen	€ 500,00
IMP Ordu	€ 4.500,00

Totaal zendingsprojecten: € 58.500,00

Noodfonds

Noodhulp Afrika (CCMP Oeganda)	€ 10.000,00
Noodhulp Syrië (project kindvriendelijke plaatsen)	€ 15.000,00
Noodhulp Haïti	€ 7.500,00
Noodhulp Soedan	€ 45.000,00
Noodhulp Sierra Leone	€ 32.500,00
Noodhulp Oekraïne	€ 2.000,00

Totaal noodhulp € 112.000,00

Gemeentestichting in Nederland

Gemeenstichting - Arnhem Geitenkamp	€ 22.113,61
Gemeentestichting - Den Haag Moerwijk	€ 6.300,00
Gemeentestichting - Rotterdam Oude Noorden	€ 17.346,86

Totaal gemeentestichting € 45.760,47

De cijfers hierboven laten zien wat we konden geven aan verschillende projecten. Dit is alleen mogelijk doordat gemeenten en individuen bijdragen door middel van collecten, giften of directe projectbijdragen. Het streven is daarin te blijven zoeken naar goede projecten die vanuit het wereldwijde baptistennetwerk worden aangedragen. Onze bijdrage uit Nederland wordt daarin zeer gewaardeerd. Via de website (www.baptisten.nl) en de 'projecten van de

maand' proberen we deze projecten goed voor het voetlicht te brengen en informatie beschikbaar te stellen. Ook in Baptisten.nu wordt regelmatig aandacht besteed aan deze projecten en aan zendingsinitiatieven vanuit de gemeenten.

ENKELE ANDERE CIJFERS

- Er is in 2017 vier keer gebruikgemaakt van het ondersteuningsfonds voor gemeentezendingen voor een totaal bedrag van € 4400,- (door gemeenten Utrecht de Rank, Nieuw-Buinen, Ede Siloam en Kampen).
- Vier jongerengroepen uit gemeenten hebben gebruikgemaakt van het potje voor jeugdritten voor een totaalbedrag van € 2200,- (Hoogeveen Beth-el, Dordrecht, Sneek en een combinatie van jongeren uit Noordbergum en Kollumerzwaag).
- Ook de postzegels brachten weer een mooi bedrag op dankzij het werk van de heer Pranger. In totaal was de opbrengst € 3600,-.

UITGELICHT: NOODHULP IN SIERRA LEONE EN ZUID-SUDAN

In 2017 troffen diverse rampen de wereld. De Unie stelde het noodfonds open om via het wereldwijde netwerk van baptistengemeenten noodhulp te kunnen verlenen. We lichten er hier twee projecten uit waarbij de respons vanuit de gemeenschap enorm is geweest.

Voedselhulp in Zuid-Soedan: In 2017 brak er een hongersnood uit in delen van Afrika (onder andere Somalië en Nigeria). Met name de situatie in Zuid-Soedan was alarmerend. In de noodhulpactie die volgde werd vanuit de Unie-gemeenschap ruim € 38.000 opgehaald. Met een aanvullende bijdrage uit het noodfonds konden we voor € 45.000 aan hulp geven. De hulp liep grotendeels via de Canadian Baptist Mission (CBM) en hun partner in Soedan: de Faith Evangelical Baptist Church. In een project van deze gemeente zijn 800 kwetsbare gezinnen in leven gehouden door voedselhulp (zie foto's).

Hulp na de modderlawine in Freetown (Sierra Leone): Vanwege hevige regenval ontstond er op 14 augustus een modderlawine, die delen van de Sierra Leonese hoofdstad Freetown wegvaagde. Met name de armere sloppenwijken die op de slechtste plekken gebouwd zijn, maakten geen schijn van kans. We hebben al vele jaren intensief contact met de Baptisten Conventie van Sierra Leone, en zij deden dan ook rechtstreeks een beroep op ons. Daarmee kwam deze ramp ook dicht bij onszelf. In totaal kwamen ruim duizend mensen om, van wie ruim zestig uit baptistengemeenten. Voor de getroffen kerken van de BCSL een enorme klap.

De noodhulp van de Unie liep via de European Baptist Mission en was erop gericht getroffenen te helpen met de eerste levensbehoeften. Er wordt gewerkt aan plannen om hen in de komende jaren te helpen hun leven en huizen weer op te bouwen. Op de foto ziet u een delegatie van de Baptisten Conventie die op bezoek gaat in het gebied om te spreken met hulpverleners en slachtoffers.

UITGELICHT: TURKIJE ALS GEZAMENLIJK PROJECT UNIE-ABC

In de intensivering van de samenwerking tussen Unie en ABC kwam ook de vraag naar mogelijke samenwerking rondom zendingswerk ter sprake. We hebben er in gesprek met CAMA Zending en de besturen van beide geloofsgemeenschappen voor gekozen om een gezamenlijk project vorm te geven rondom gemeentestichting in Turkije. Zowel CAMA Zending als onze eigen internationale verbanden (de European Baptist Federation en de European Baptist Mission International) werken aan veelbelovende projecten in Turkije.

Op de AV dit najaar is het project geïntroduceerd en enthousiast ontvangen. Er is een mooi filmpje gemaakt waarin een van de gemeenten in Turkije in beeld komt. Er zijn in 2017 al enkele giften voor binnengekomen en we hopen dat het in 2018 (ook door middel van de projectenfolder en het project van de maand) verdere aandacht zal krijgen. In breder verband willen we betrokken zijn bij het werk van de kerk wereldwijd, in het bijzonder daar waar het evangelisch getuigenis zeldzaam is.

GEMEENTE IN BEELD: BRAZILIAANSE BAPTISTENGEMEENTE AMSTERDAM WEST

2017: EEN VEELBEWOGEN JAAR

Wij zijn een Braziliaanse gemeenschap die al sinds 1996 bij elkaar komt in Amsterdam, voorheen onder de naam Comunidade Crisã em Amsterdam CCA. We houden onze dienst in de Herdenkingskerk op de zaterdagavond. Na ongeveer twintig jaar moesten we, wegens een grondige verbouwing aan de Herdenkingskerk die begin december 2016 startte, een vervangend onderkomen zoeken voor een periode van zes maanden.

Dat lukte uiteindelijk halverwege april 2016. We hadden contact gezocht met het Apostolisch genootschap aan de Louis Bouwmeesterstraat 214. Na twee ontmoetingen kregen we toestemming om gebruik te maken van hun gebouw, op de zaterdagavond – dezelfde dag en tijd als in de Herdenkingskerk.

Onze eerste dienst in het gebouw van het Apostolisch genootschap was op 3 december 2016. We verlieten het gebouw van het Apostolisch genootschap eind juni 2017. Pastor Marcos, onze voorganger, en ik hebben na onze laatste dienst een dienst bijgewoond bij het Apostolisch genootschap als dank voor het gebruik van hun gebouw.

Zaterdag 1 juli 2017 konden we onze intrek nemen in de vernieuwde Herdenkingskerk (het Baptist House, waar nu onder andere ook de Unie gevestigd is). Die zag er schitterend uit, alles nieuw. Maar voor sommigen toch even wennen, de zaal is namelijk negentig graden gedraaid en dat zit en voelt even anders.

Ook moesten we in dit nieuwe gebouw wennen aan de nieuwe situatie, maar door het grote geduld van Albrecht Boerrigter en Marianne van Zwieten hebben we onze nieuwe plek gevonden. Op 16 december 2017 hebben we onze eerste doopdienst met een verplaatsbaar doopvont kunnen houden. Dat was een mooie afsluiting van een zeer bewogen jaar. We zijn de Unie van Baptistengemeenten in Nederland dan ook zeer dankbaar dat we opnieuw gebruik mogen maken van zo'n mooie ruimte.

Ruud Smeehuijzen
Bestuurslid

6. DIVERSE ORGANEN EN COMMISSIES

ARBITRAGECOMMISSIE

INLEIDING

De Arbitragecommissie heeft een vangnetfunctie in de Unie: zij beslecht geschillen als andere mogelijkheden om tot een oplossing te komen falen. De commissie doet dan een uitspraak waaraan partijen gebonden zijn. De uitspraken zijn geanonimiseerd en na te lezen op de website van de Unie. In 2017 heeft de Arbitragecommissie geen verzoek om arbitrage behandeld.

Wel is de Arbitragecommissie een enkele maal benaderd met een adviesverzoek. Een dergelijk verzoek kan slechts worden behandeld als duidelijk is dat dit niet leidt tot een verzoek om arbitrage, omdat anders de onafhankelijke positie van de Arbitragecommissie als geschillenbeslechter in het geding komt.

DEZE DOELEN HEBBEN WE BEREIKT

In 2017 heeft de Arbitragecommissie overlegd met de Unieraad over een verbeterde regeling van de rechtspositie van voorgangers. Immers, deels is een gebrekkige regeling en naleving daarvan reden voor conflict. De Algemene Vergadering heeft eind 2017 ingestemd met een standaard-arbeidsovereenkomst voor die gemeenten en voorgangers die daarvan gebruik willen maken.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

De Arbitragecommissie heeft sinds haar instelling in 2008 drie rechtens bindende uitspraken gedaan. De hoop van de Arbitragecommissie is dat zich zo min mogelijk geschillen in Unieverband voordoen.

COMMISSIELEDEN

De Arbitragecommissie bestaat uit (van links naar rechts): drs. H. de Boer, voorzitter, ds. em. A. de Vries, mr. H. Abbink en mr. M.M. den Boer

INLEIDING

Aan het eind van 2017 is het College van Beroepbaarstellingen (CvB) met zeventien studenten op weg in een traject dat leidt naar de voorlopige beroepbaarstelling. Intussen zijn we al zo lang onderweg als CvB, dat ook de eerste aanvragen van algemene beroepbaarstellingen binnenkomen. Het aanvragen van de algemene beroepbaarstelling kan twee jaar na het ontvangen van de voorlopige beroepbaarstelling. In 2018 zullen de eerste algemene beroepbaarstellingen worden uitgegeven die werden voorafgegaan door een voorlopige. De aanvraag hiertoe is een initiatief van de voorganger zelf.

Als CvB ervaren we het 'samen optrekken' met de kandidaten als een groot voorrecht en een stimulans voor ons werk binnen de Unie-gemeenschap en als verdieping van ons eigen geloofsleven. Ook in 2017 zijn we met in totaal 27 kandidaten in de verschillende fasen van ons traject onderweg geweest.

De flyer waarmee we het traject van het CvB onder de aandacht brengen is nogmaals besproken. Er is nu nog maar sprake van één vragenlijst en de reflectiestromen zijn hier en daar aangepast.

In 2017 was het voor het eerst dat het CvB twee voorlopige beroepbaarstellingen heeft uitgereikt tijdens de uitreiking van de diploma's van het Seminarium. We zijn blij dat op deze wijze te kunnen doen. Wanneer een diplomering voorafgaat aan de toekenning van een voorlopige beroepbaarstelling is deze werkwijze uiteraard niet mogelijk. De kandidaat ontvangt deze dan bij het eindgesprek met de leden van het CvB.

Op 28 maart 2017 had het CvB een inspirerende ontmoeting met de Unieraad. We hebben de werkwijze toegelicht en de positie van gemeentestichters binnen het CvB-traject besproken.

Een afvaardiging van het CvB heeft een informatief gesprek gevoerd met een afvaardiging van het COTA (het opleidingsonderdeel van ABC Gemeenten). De werkwijzen zijn uitgewisseld.

Ook is er dit jaar overleg geweest met het Seminarium over de plaats van het CvB in de Permanente Educatie.

Omdat de termijnen van Josefine Boertjens en Karel Gerritsen verstreken waren, kreeg het CvB in 2017 Marius Stehouwer als nieuw lid. In 2018 komt Alice Teunis (foto rechts) het CvB versterken.

DEZE DOELEN HEBBEN WE BEREIKT

- Er is binnen het CvB en in overleg met de Werkgroep Gemeentestichting nagedacht over de positie van een gemeentestichter. Het CvB heeft hierover het volgende vastgelegd: *"De gemeentestichter wordt uitgezonden vanuit een plaatselijke bij de Unie*

aangesloten Baptistengemeente. Hij/zij is dan 'in dienst' van die gemeente en houdt/ontvangt de beroepbaarstelling langs de 'normale' weg."

- In 2017 is het psychologisch onderzoek nieuwe stijl voor de derde maal uitgevoerd. Ook dit jaar zorgde het overleg met de mensen van het TTO-onderzoek weer voor een leerzame middag.
- We zoeken vooral naar verfijning van TTO (Talent en Talent Ontwikkeling). Een leerinzichtgesprek zou wenselijk zijn. We zijn daarover in gesprek met het Seminarium en de mensen van het TTO. Op verzoek van het CvB is dit jaar meer ontwikkelingsgerichte taal gebruikt.
- Het CvB is begonnen aan het maken van een totaaloverzicht van gemeentevoorgangers verbonden aan plaatselijke gemeenten. Hierbij wordt vermeld of een voorganger een beroepbaarstelling heeft en zo ja welke.
- Het traject 'beroepbaarstelling nieuwe stijl' wordt afgerond met een afsluitende bijeenkomst. Zo'n bijeenkomst heeft in 2017 voor het eerst plaatsgevonden.

PLANNEN VOOR DE NABIJE TOEKOMST

- Het traject beroepbaarstelling is één geheel, een verhaal dat pas compleet is als alle stappen genomen zijn. Maar soms is een kandidaat nog maar halverwege dit traject, als er al een gemeente een beroep op hem of haar uitbrengt. Dan is er eerder behoefte aan een voorlopige beroepbaarstelling, die dan ook versneld wordt toegekend. Deze *shortcut* brengt nog wat onduidelijkheid met zich mee en zal in 2018 nog eens goed doorgesproken moeten worden.

ERVARINGEN

"Sinds maart 2017 maak ik deel uit van het CvB. Dat heeft mij dit eerste jaar de kans gegeven kennis te maken met een grote diversiteit medegelovigen, ieder met een verlangen en roeping om voorganger te worden. Het is mooi om ieders verhaal te horen, met elk van hen in gesprek te gaan en als CvB-team een bijdrage te hebben in het traject dat ze doorlopen. Dat betreft de beginfase, maar ook de vervolgfases tot aan de beroepbaarstelling. Het voeren van die individuele gesprekken is waardevol, evenals het nadenken over wat ons als CvB goed lijkt voor de professionele ontwikkeling van de persoon in kwestie."

Marius Stehouwer, lid CvB

"Het gesprek dat we voerden tijdens het huisbezoek heb ik ervaren als prettig en open, maar op z'n tijd ook als scherp en confronterend! Ik werd stilgezet bij mijn beeld van 'de dominee' en de verwachtingen die ik mijzelf daarmee oplegde. Het

gesprek hielp mij verder om me daar meer vanuit
ontspanning opnieuw op te oriënteren.”

Martin Edens, student

“Het is de diversiteit in de verschillende onderdelen tijdens het proces van het CvB die voor mij waardevol is geweest. Het begon met het schrijven van mijn startprofiel, antwoord geven op de vraag: ‘wie ben ik nu als aankomend voorganger’ en ‘wie wil ik zijn als voorganger bij de diplomering’. Deze vragen zijn vormend en zetten een denkproces in gang. Dit proces krijgt verder vorm tijdens de workshopdag, met elkaar aan de slag met een reële casus waar ik werd geconfronteerd met mijn ‘eerder beschreven valkuil’. Zo werden mijn woorden op papier nu pijnlijk concreet. Nee, het was niet altijd makkelijk, fijn of prettig. Maar te mogen leren en zijn in een omgeving waar we allemaal leren is een enorm voorrecht. Dat mensen met je mee opwandelen, je een spiegel voorhouden, in mijn huis komen om mij en mijn geliefde te ontmoeten, is bijzonder bemoedigend. Nu het proces voor een groot deel voorbij is, ervaar ik bevestiging dat het goed is. Dat is een diep gevoel van vertrouwen, waarvoor dank!”

Maaïke Landman, student

COMMISSIELEDEN

Aan het eind van 2017 bestaat het College van Beroepbaarstellingen uit de volgende leden: Ruth Driesprong, Remko Ongersma, Marius Stehouwer, Els van Wier (secretaris) en Peet Wijchers (voorzitter).

Ruth Driesprong,
BG Dordrecht

Remko
Ongersma,
BG Enschede

Marius
Stehouwer,
BG Amersfoort

Els van Wier,
BG Sneek

Peet Wijchers,
BG Enschede

UNIE BOUWSTICHTING (UBS)

SAMENSTELLING EN TAAKVERDELING BESTUUR

Omdat alle bestuursleden hebben toegezegd aan te blijven totdat de UBS is opgeheven, is het bestuur ongewijzigd gebleven en bestaat uit Pieter Jager (voorzitter), Francine Neerhof Oving, Henk Wijnholds (algemeen adjunct), Harrie Wijma en Rien den Boer.

De administratie en het secretariaat worden gedaan door Wim Hofman.

VERGADERINGEN EN WERKZAAMHEDEN IN VERBAND MET DE OPHEFFING

Het bestuur vergaderde drie keer met als vast onderdeel de afbouw van de UBS in verband met de opheffing voor 2020. Alle gemeenten zijn bezocht en daarbij zijn de gevolgen van de opheffing van de UBS besproken met de gemeenten. Ook zijn de leningen inmiddels overgegaan naar SKG, Stichting Kerkelijke Gelden. Bij een aantal vergaderingen was Anne Mulder namens de Unieraad aanwezig om zich op de hoogte te stellen van de gang van zaken bij de opheffing.

Het bestuur was vertegenwoordigd op de voor- en najaars-AV van de Unie.

Op dertien gebouwen na zijn de gebouwen, kerken en pastorieën juridische overgedragen. In een aantal statuten van gemeenten is een handtekening van het voltallige bestuur nodig voor ondertekening van de contracten en dat kan soms tot enige vertraging leiden.

Met hulp van Jeannette van Es is er in 2017 verder gewerkt aan de kroniek over de UBS. Hierin wordt het werk van de Bouwstichting over de afgelopen 75 jaar belicht.

Gemeenten hebben allemaal een bericht gehad van het besluit van het bestuur om de gemeenten een bedrag uit te keren van € 3000,- uit het D. Bugelfonds.

TEN SLOTTE

De werkzaamheden voor de opheffing van de UBS in 2019 lopen volgens planning.

In het decembernummer van Baptisten.nu was nog een actuele stand van zaken te lezen.

De financiële gegevens van de UBS van 2017 zijn opgenomen in de stukken in het AV-boek.

BIJLAGE OP DE WEBSITE

Bijlage 7: [Financieel jaarverslag UBS](#)

VERENIGING VAN BAPTISTEN VOORGANGERS (VBV)

De VBV is de Vereniging van Baptisten Voorgangers. Deze vereniging is opgezet aan het begin van deze eeuw om de belangen van voorgangers te behartigen binnen de Unie, om zorg te dragen voor voorgangers die het om welke reden dan ook moeilijk hebben en om eens per

jaar een conferentie te organiseren voor toerusting en ontmoeting. Later kwam hier het organiseren van de jaarlijkse Baptisten Emeritidag bij en vanuit de VBV is er ook een ontmoeting van echtgenotes van voorgangers (Ladykanten) ontstaan.

Verder verstuurt de VBV een nieuwsbrief aan haar leden waarin we zorgen en zegeningen met elkaar delen en we elkaar op diverse activiteiten attenderen.

In 2017 heeft de VBV tevens nagedacht over het voorstel rondom de voorganger in loondienst, en vragen rondom dit voorstel aan de Unieraad gesteld.

CONFERENTIE

Unie en ABC Gemeenten hebben er twee jaar voor uitgetrokken om elkaars conferentie te leren kennen. Als Unie-voorgangers hebben we in 2017 deelgenomen aan de leiderschapsconferentie van de ABC en in 2018 zijn de ABC-voorgangers uitgenodigd om deel te nemen aan de voorgangersconferentie van de Unie.

Concreet betekende dit dus dat wij in 2017 geen conferentie hoefden te organiseren, maar wel deelgenomen hebben aan de ABC-conferentie.

In het verleden heeft de VBV ook in het najaar een studiedag georganiseerd. Vanwege de verschillende studiedagen die al plaatsvonden (Missie.Nu en 500 jaar Reformatie) hebben wij daar echter van afgezien.

VERBINDINGEN

Vanuit het bestuur hebben we geprobeerd om te zien naar diverse voorgangers die het niet makkelijk hebben.

In het najaar van 2017 hebben Piet Passchier en Fritz Kaiser namens het VBV-bestuur de Baptisten Emeritidag georganiseerd. Deze keer was dit in het nieuwe kerkgebouw van Baptistengemeente Ede Op Doortocht. Op deze manier willen we de voorgangers die in het verleden onze gemeenten en onze Unie-gemeenschap hebben gediend bedanken en betrokken houden. Zo kunnen ze zien hoe het werk doorgaat. Vanuit de Unie worden de emeriti bijgepraat over de laatste ontwikkelingen. Het is een mooie dag van ontmoeting, waar ook veel herinneringen worden gedeeld. We merken dat dit erg gewaardeerd wordt.

HET BESTUUR

Het afgelopen jaar heeft Piet Passchier na vele jaren afscheid genomen van het bestuur. Nieuw in het bestuur kwamen Gijs Lammerts-van Bueren en Fritz Kaiser, die de taak van respectievelijk voorzitter en secretaris op zich namen.

Peter van Bruggen verzorgt het produceren van de bulletins en de verdere communicatie. De financiële administratie is in handen van Pieter Jager.

CIO-M EN DE GEESTELIJKE VERZORGERS BIJ DE KRIJGSMACHT

INLEIDING

Binnen de Krijgsmacht is er de Dienst Geestelijke Verzorging. Bij deze Dienst is een groep vertegenwoordigers werkzaam vanuit de diverse geestelijke stromingen en denominaties die ons land kent. Dat varieert van voorgangers (dominees) uit protestantse kerken tot katholieke priesters, van rabbi's tot imams. Ook vanuit de Unie van Baptistengemeenten zijn er mensen actief. Op dit moment zijn dat twee voorgangers uit de Unie: dominee Erik Huiting en dominee Paul Brouwer. Beiden zijn vanuit hun gemeenten als voorganger in bijzondere dienst uitgezonden.

De kwaliteit van deze Dienst wordt vanuit de kerken geborgd door het CIO-M (Contact in Overheidszaken – Militairen). (Kapitein-Luitenant ter zee) Alex Mons is in deze commissie de vertegenwoordiger voor de Unie.

DEZE DOELEN HEBBEN WE BEREIKT

De geestelijke verzorging in de Krijgsmacht is gericht op zielzorg voor de militairen. "Maar dat is er in een normaal bedrijf niet", horen wij mensen zeggen. Nee, dat klopt. Maar Defensie is ook geen normaal bedrijf. Militairen zijn werkzaam in een heel andere omgeving en in heel andere omstandigheden. In Nederland zijn er twee typen mensen beschikbaar gesteld aan het Rijk: gevangenen en militairen.

Militairen zijn soms binnenslapers (boordplaatsers) met een weekendhuwelijk. Zij zijn regelmatig weken of maanden van huis, op zee of voor oefeningen. Militairen kunnen ook op uitzending of op missies worden gestuurd. Het is veelal werken onder druk in een hiërarchische organisatie, waarbij mensen in de knel kunnen komen.

Het afgelopen jaar is Erik Huiting uitgezonden geweest naar Afghanistan en is Alex Mons voor een jaar uitgezonden naar Jeruzalem.

U begrijpt dat levensvragen heel anders zijn in een militaire omgeving dan thuis. Dit vraagt dan ook een bijzondere groep mensen die enerzijds die geestelijk ondersteuning kunnen bieden en anderzijds ook 'het bedrijf' (met zijn dynamiek en uitdagingen) kennen.

Ook het afgelopen jaar hebben Paul en Erik militairen geestelijk bijgestaan in hun werk of rondom hun thuissituatie. Of een doel dan bereikt is, is lastig vast te stellen.

UITGELICHT

Afgelopen jaar is Erik met een groep militairen uitgezonden geweest naar Afghanistan. In levenden lijve heeft hij weer ervaren wat (de omgeving van) geweld met mensen doet. Daarbij komt dat mensen in een kamp opgesloten zitten. Dat het leven afvlakt en bijna tweedimensionaal wordt: eten, de dagelijkse meetings, de was naar de wasserij, sporten, overleg Sociaal Medisch Team, ondercommandantenvergadering, elke dag werken, enzovoort.

Toch voelde hij zich bevoorrecht om als geestelijk verzorger hier *militär Seelsorger* te zijn. Persoonlijk contact werkt als voeding voor de ziel. Zo beleefde hij het zelf in ieder geval wel. Daarin geef je als geestelijk verzorger niet alleen, maar ontvang je zelf ook.

ERVARINGEN

Dominee Erik Huiting:

“Ik werk nu als krijgsmachtpredikant bij het eerste Duits/Nederlandse Legerkorps (1 GNC) te Münster. Het is een van de NAVO-hoofdkwartieren, waar vooral veel ervaren (onder)officieren werken. De populatie op mijn werkplek is over het algemeen 45- of zelfs 50-plus. In deze leeftijdsgroep is er altijd wel wat aan de hand. Veelal persoonlijke problemen in de vorm van ziekte van de persoon zelf, in het gezin of van de ouders.

Het afgelopen jaar ben ik op uitzending geweest naar Afghanistan. Ik heb eigenlijk iedereen wel leren kennen in meer of mindere persoonlijke gesprekken. We bespreken hoe het gaat, hoe mensen de uitzending ervaren en wat ze er thuis van vinden en hoe zij het doen. Dat gesprek leidt als vanzelf naar een andere laag in het bestaan van mensen, naar de ziel. Gelukkig werd er ook heel wat afgelachen. De verjaardagen en het onderling elkaar vliegen afvangen zorgen voor veel plezier. Zelf was ik uiteraard voorwerp van spot, toen ik vijftig minuten na het oefenalarm een testritje maakte op mijn fiets. Ik had in de fietscontainer het alarm echt niet gehoord, dankzij de compressor en airco. Mijn gehoorapparaatje in mijn rechteroor werkt dan ook niet bepaald mee aan het beeld van een luisterende pastor. Maar enfin, enige zelfrelativering is altijd goed. Ik heb ervoor doorgeleerd, zeg ik dan meestal. Mijn idee is vooral ontspannen aanwezig zijn.

Waar nodig verleende ik bijstand. En bij conflicten heb ik een meer begeleidende en coachende rol kunnen spelen. Dat heeft een aantal mensen geholpen te leren kijken naar hun eigen rol en die van de ander, en ook naar hun eigen mogelijkheden. Ik haal in dit verband af en toe Psalm 32:3 aan: 'Zolang ik zweeg, kwijnde ik weg'. Zolang de pijn of de emotie niet geuit wordt, blijft iemand er zelf mee rondlopen en dat bevalt over het algemeen niet zo best.

Zelf had ik ook wat studieboeken op laten sturen. Dat is voor mij ook voeding voor de ziel. Naast natuurlijk de post van thuis, van collega's, met name uit Münster. Ik voel me dankbaar, ontspannen en een gezegend mens. Natuurlijk heb ik mijn vrouw, kinderen en kleinkinderen wel gemist. Maar ze deden het goed en we hadden regelmatig contact. Ik ben supertrots op ze en ben ook blij dat ik via de Whatsapp en mail toch goed op de hoogte kon blijven van wat er thuis speelde.”

Dominee Paul Brouwer:

“Ik ben als geestelijk verzorger verbonden aan het Hoofdkwartier van het Operationeel Ondersteuning Commando Land (HQ-OOCL). Daarnaast ben ik ook de GV'er voor het Civiel Militair Interactie Commando en het Logistiek Peloton op de Harskamp.

Soms heeft een militair de behoefte om wat hem of haar bezighoudt met iemand te delen of te bespreken. Een geestelijk verzorger biedt dan een vrijplaats aan, om eens stil te staan bij zijn of haar verhaal. Een geestelijk verzorger ondersteunt de militair bij het zoeken naar helderheid, inzicht en nieuwe wegen.

Namens de Unie van Baptistengemeenten ben ik het afgelopen jaar werkzaam geweest bij bovengenoemde eenheden. Verder hebben we als geestelijk verzorgers van de Protestantse Geestelijke Verzorging (PGV) studie- en beleidsdagen.

Ten slotte mocht ik nog een aantal malen voorgaan in de eigen Baptistengemeente in Apeldoorn.”

Kapitein-Luitenant ter Zee Alex Mons:

“Ik werk als militair namens het ministerie van Buitenlandse Zaken voor een Amerikaanse missie: USSC, de United States Security Coordinator. De missie heeft tot doel om de Palestijnse veiligheidsdiensten te professionaliseren.

De Westbank is ingedeeld in drie soorten gebieden: de A-gebieden t/m de C-gebieden. In de Oslo-akkoorden is afgesproken dat de A-gebieden onder autoriteit van de Palestijnen zijn komen te staan. Daar zijn dus ook hun veiligheidsdiensten actief. Je moet dan denken aan een Palestijnse politie, een presidentiële garde, een nationale veiligheidsmacht en zo nog een paar diensten. In totaal 30.000 man sterk, met ieder zijn eigen taak.

De missie bestaat uit ongeveer zestig militairen uit diverse landen, onder wie zes Nederlandse militairen, en staat onder leiding van een driesterren-generaal. Dat is op zich apart: een missie van zestig man onder leiding van een driester. Een halve compagnie of een uitgebreid peloton, meer is het niet. Om het nog eens wat meer aan te dikken: binnen deze groep zijn er ook nog twee generaals: twee 'Brigadiers', ofwel Brigade-generaals (één ster) actief.

Reden hiervoor is dat deze missie een grote politieke lading heeft. De generaal overlegt wekelijks met de politieke en militaire top van Israël en die van de Palestijnen en hij rapporteert direct aan de Secretary of State van de USA; de minister van Buitenlandse Zaken van de VS.

Het werk is bijzonder boeiend! Er gebeurt hier veel.

Ik werk op het Amerikaans Consulaat in Jeruzalem. Nou ja, ernaast. Het consulaat is jaren geleden al uit zijn jasje gegroeid en heeft daarom bij het klooster dat ernaast lag ruimte gehuurd.

Ik vind het een bijzondere ervaring om op deze wijze een jaar actief te zijn in het Heilige Land. Door de moderne techniek maak ik gelukkig heel goed mee wat er thuis gebeurt. Dat is wel heel anders dan in mijn tijd op zee, waar we het moesten hebben van de (handgeschreven) brieven om het thuisfront op de hoogte te houden.”

CIO-O

BIJLAGE OP DE WEBSITE

Bijlage 8: [Jaarverslag Commissie Onderwijs van het CIO](#)

7. FINANCIËN

BALANS

ACTIVA		
	31-12-2017	31-12-2016
Materiële vaste activa		
Herdenkingskerk	€ 1.199.830	€ 84.750
Inventaris	€ 37.704	€ 4.574
	<u>€ 1.237.534</u>	<u>€ 89.324</u>
Financiële vaste activa		
Leningen U/G	<u>€ 95.613</u>	<u>€ 600.526</u>
Vorderingen		
Vooruitbetaalde bedragen	€ 17.747	€ 32.004
Debiteuren	€ 11.467	€ 9.160
Overige vorderingen	€ 42.823	€ 42.982
	<u>€ 72.037</u>	<u>€ 84.146</u>
Geldmiddelen		
Kassen en banken	<u>€ 832.007</u>	<u>€ 1.600.091</u>
Totaal	€ 2.237.191	€ 2.374.087

PASSIVA		
Reserves		
Reserves	<u>€ 2.169.200</u>	<u>€ 2.238.212</u>
Langlopende leningen		
Baptistengemeente Groningen	€ -	€ 25.000
	<u>€ -</u>	<u>€ 25.000</u>
Schulden op korte termijn		
Crediteuren	€ 13.031	€ 35.290
Belastingen en sociale lasten	€ 12.853	€ 12.764
Overige kortlopende schulden	€ 42.107	€ 62.822
	<u>€ 67.991</u>	<u>€ 110.876</u>
Totaal	€ 2.237.191	€ 2.374.087

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Unie Algemeen			
Algemeen Unie	€ 490.656	€ 504.000	€ 530.669
Rente	€ 13.365	€ 21.500	€ 17.838
Overige baten	€ 116.954	€ 125.000	€ 123.380
Bijzondere baten	€ -	€ -	€ 50.511
Diverse baten Beweging naar Buiten	€ 134.355	€ 74.500	€ 103.214
Totaal Baten Unie Algemeen	€ 755.330	€ 725.000	€ 825.612
Missionaire Gemeente-ontwikkeling			
Diverse baten MGO	€ 2.950	€ 2.000	€ 20.357
Totaal Baten MGO	€ 2.950	€ 2.000	€ 20.357
Theologische Vorming			
Overheidssubsidie	€ 136.620	€ 138.000	€ 136.600
Overige	€ 69.057	€ 35.000	€ 44.111
Totaal Baten Theologische Vorming	€ 205.677	€ 173.000	€ 180.711
Totale Baten	€ 963.957	€ 900.000	€ 1.026.680
Lasten			
Unie Algemeen			
Salariskosten	€ 119.721	€ 124.000	€ 146.243
Ov. Personeelskosten	€ 75.053	€ 72.000	€ 73.690
Bureaunkosten	€ 19.579	€ 15.000	€ 19.783
Administratie	€ 20.245	€ 14.000	€ 16.357
Huisvesting/Herdenkingskerk	€ 32.067	€ 17.500	€ 31.221
Bestuurskosten	€ 9.137	€ 8.600	€ 9.969
Activiteiten	€ 40.380	€ 44.200	€ 52.986
Overige	€ 70.317	€ 75.000	€ 80.862
Internationale contacten	€ 5.130	€ 7.000	€ 8.347
Contributies	€ 16.429	€ 15.000	€ 13.179
Zendings- en diaconale projecten	€ 223.946	€ 173.000	€ 207.899
Totaal Lasten Unie Algemeen	€ 632.004	€ 565.300	€ 660.535
Missionaire Gemeente Ontwikkeling			
Salariskosten	€ 120.077	€ 114.000	€ 147.276
Ov. Pers.kosten	€ 5.713	€ 8.700	€ 7.679
Diverse kosten	€ 15.736	€ 15.500	€ 11.964
Totaal Lasten MGO	€ 141.526	€ 138.200	€ 166.919
Theologische Vorming			
Salariskosten	€ 218.396	€ 208.000	€ 192.602
Ov. Personeelskosten	€ 27.845	€ 25.500	€ 39.232
Diverse kosten	€ 13.198	€ 12.300	€ 13.078
Totaal Lasten Theologische Vorming	€ 259.439	€ 245.800	€ 244.912
Totale Lasten	€ 1.032.969	€ 949.300	€ 1.072.365

Resultaatverdeling			
Saldo baten minus lasten	€ -69.012	€ -49.300	€ -45.685
Toegevoegd aan fondsen en reserves	€ -6.146	€ -	€ -15.442
Onttrokken aan fondsen en reserves	€ 56.900	€ 42.400	€ 61.193
Resultaat Generaal	€ -18.258	€ -6.900	€ 66
Uitsplitsing toevoeging en onttrekking fondsen			
Onttrokken aan			
Algemeen innovatiefonds B&C en CB		€ -	€ 5.114
Algemeen Innovatiefonds TV	€ 1.733	€ 3.000	€ 6.523
Strubbenfonds	€ 4.651	€ -	€ -
Fonds studieondersteuning en internationa	€ -	€ 1.000	€ 1.200
Bibliotheekfonds	€ -	€ -	€ 1.540
Ondersteuning kleine gemeenten	€ 9.000	€ 6.000	€ 6.000
Algemeen Innovatiefonds Vrouwenwerk	€ -	€ -	€ 387
Algemeen Innovatiefonds Z&D	€ 1.011	€ -	€ 6.735
Legaat Gemeentestichting	€ 3.527	€ 2.400	€ -
Fonds ondersteuning zendelingen	€ -	€ -	€ 3.842
Fonds verlof- en reïntegratiekosten	€ -	€ -	€ 6.281
Fonds Jeugd en Zending	€ 2.200	€ -	€ 5.250
Zendingsprojecten	€ 10.204	€ 10.000	€ 14.957
Algemeen Noodfonds	€ 24.574	€ 20.000	€ 3.365
Totaal onttrekkingen	€ 56.900	€ 42.400	€ 61.193
Toegevoegd aan			
Strubbenfonds	€ -	€ -	€ 15.000
Studieondersteuning en international.	€ 300	€ -	€ -
Fonds McClendon Chair	€ 5.128	€ -	€ -
Bibliotheekfonds	€ 515	€ -	€ -
Fonds onderzoek baptisme/Feisserfonds	€ 203	€ -	€ 442
Totaal toevoegingen	€ 6.146	€ -	€ 15.442

TOELICHTING FINANCIËN 2017

In het AV-boek zijn opgenomen: de balans, de samenvatting van de baten en lasten en een overzicht van het verloop in de fondsen. De gehele gewaarmerkte jaarrekening vindt u [op de website](#) bij de AV-stukken.

KANTTEKENINGEN BIJ DE BALANS 2017

- De renovatie van de Herdenkingskerk bedroeg € 1.211.949,- en is daarmee in lijn met de door de AV geaccordeerde investering ten behoeve van het Baptist House aan de Postjesweg 150-152 te Amsterdam.
- In 2013 is de Herdenkingskerk voor € 1,- aangekocht. De investering wordt met ingang van de ingebruikname per 1 juli 2017 jaarlijks met 2% afgeschreven.

In het overzicht van de Staat van Baten en Lasten staat dat er in 2017 € 56.900,- is onttrokken uit fondsen en € 6.146,- aan de fondsen is toegevoegd. Een aantal van de fondsen is aan te merken als een voorziening waar van tevoren over is afgesproken wanneer en hoeveel er aan onttrokken wordt en met welke reden. We lichten er een paar uit:

TOEVOEGEN FONDSSEN		
Fonds McClendon Chair	€ 5.128	De Mc Clendon Chair startte op 1 september 2017. De meerkosten worden door 4 partners gefinancierd. De extra inkomsten in 2017 zijn in genoemd fonds geplaatst.

ONTTREKKEN FONDSSEN		
Innovatiefonds TV	€ 1.733	Hiermee werd de pilot dual-leren gestimuleerd.
Strubbenfonds	€ 4.651	Gedurende de pilot regionaal werken (tot zomer 2019) wordt er uit het Strubbenfonds 0,2fte beschikbaar gesteld en ingezet door Michiel de Nooijer.
Ondersteuning kleine gemeenten	€ 9.000	De gemeenten Rotterdam, Heemskerk, Zutphen en Assen zijn ondersteund vanuit dit fonds. Tevens heeft de Unieraad in haar vergadering van juni 2017 besloten eenmalig € 10.000 aan dit fonds toe te voegen.
Fonds Jeugd en Zending	€ 2.200	Het fonds Jeugd en zending heeft op de voorjaars-AV een bestemming gekregen in diaconale jongerenreizen (zie jaarverslag bij Beweging naar Buiten).

KANTTEKENINGEN BIJ HET EXPLOITATIE-OVERZICHT 2017

Bij het exploitatieoverzicht zijn de volgende kanttekeningen te maken.

BATEN

- De rente-inkomsten vielen lager uit.
- Ook de Unie-contributies waren lager dan begroot.

LASTEN

- De huisvestingslasten vielen hoger uit. Begroot waren alleen de kosten voor Postjesweg 175, niet begroot waren de extra kosten aan/in de Herdenkingskerk (jaarlast gas/water/electra, verhuiskosten etc.).
- De extra salarislasten bij Theologische Vorming hebben te maken met de start van de McClendon Chair per 1 september 2017. Daar staan extra inkomsten voor de meerkosten van de leerstoel tegenover.

PERSONEELSFORMATIE 2017

Personeelsformatie in FTE's	FTE per 01-01-2017	FTE per 31-12-2017
Ondersteunend bureau	1,60	1,50
Missionaire Gemeente Ontwikkeling	1,65	1,65
Theologische Vorming	3,10	3,10
Beweging naar Buiten	0,25	0,25
Totaal	6,60	6,50

BIJLAGE OP DE WEBSITE

- Bijlage 9: [Gewaarmerkte jaarrekening en ondertekende controleverklaring](#)